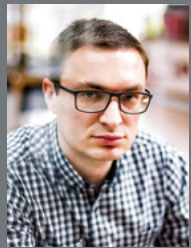

▶ FINANČNÍ NÁSTROJE ROZHÝBÁVAJÍ BROWNFIELDY, ODPADY A ČISTÍRNY str. 2

- ▶ **ROZHOVOR:** TŘÍDICÍ LINKOU PROJDOU TISÍCE TUN ODPADU str. 6
- ▶ LITVÍNOV PŘESUNUL SBĚRNÝ DVŮR, VYUŽIL **BROWNFIELD** str. 9
- ▶ RECYKLUJÍ **TEXTILNÍ ODPAD** UNIKÁTNÍM ZPŮSOBEM str. 12

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

vítám vás po návratu z dovolených a prázdnin u našeho časopisu.

Jako hlavní téma jsme vybrali finanční nástroje. Abych vysvětlil, o co jde, využiji metaforu. Jako tesař používá dláto, projekt používá peníze. Díky kombinaci dotace, výhodného úvěru a státní garance získá například obec

potřebný balík peněz, nechá udělat velký projekt a peníze pak postupně splácí. Jeden z aktuálně nabízených se týká i odpadů, kterým se věnujeme napříč celým číslem.

Jak už etymologie slova odpad napovídá, jedná se o něco, co odpadlo. Tyto nepotřebné renegáty je ovšem škoda pouze vyhodit a nechat ležet. Není to ekologické, odpady mají dopady. Proto vznikají projekty jako v Broumově, kde z nepotřebného textilu vyrábějí užitečné produkty. Taková roztržená sukně, nevratné flekaté dětské triko nebo krátké kalhoty se promění v textilní panel, který se využije třeba ve stavebnictví. Dobrý hospodář i pro staré trenky přes plot skočí.

Zamíříme také do Brna, kde obří linka třídí plasty. Chytré kamery poznají různé druhy plastu a jede to jako po másle. Romantickou formou recyklace jsou re-use centra, které mi připomínají blešáky.

S heslem „nejlepší odpad je ten, který nevznikne“ vám přeji hezký den!

JAN RÖDLING
šéfredaktor

Priorita | měsíčník Státního fondu životního prostředí ČR | vydává Státní fond životního prostředí ČR, rezortní organizace Ministerstva životního prostředí | ročník 19 | číslo 9 | září 2026 | časopis je distribuován bezplatně, pouze na území ČR |
adresa redakce: Olbrachtova 2006/9, 140 00 Praha 4 |
kontakt na redakci: priorita@sfzp.gov.cz |
objednávky: priorita.gov.cz, sfzp.gov.cz | **redakce:** šéfredaktor: Jan Rödling; redaktorka: Barbora Scheinherrová; grafická úprava: Eva Štanglová |
fotografie na titulní straně: archiv SFŽP ČR |
fotografie: archiv SFŽP ČR, není-li uvedeno jinak |
číslo registrace: MK ČR E 18178 |
Tento časopis je tištěn dle ekologických standardů. |
Texty z časopisu Priorita je možné přetiskovat za předpokladu uvedení autora a zdroje.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Spolufinancováno Evropskou unií
Systém pro obchodování s emisemi
Modernizační fond

Finanční nástroje rozhybávají investice do brownfieldů, odpadů a čistíren

Státní fond životního prostředí ČR nabízí kromě klasických dotací také zvýhodněné půjčky. Pro obce, firmy i další žadatele představuje tento způsob podpory možnost výhodně financovat i velké projekty.

Finanční nástroj může být alternativou k dotaci, v některých případech ho lze s dotací také kombinovat. Žadatel tak získá úvěr s výhodnějšími podmínkami. Význam návratného financování v následujících letech bezesporu poroste. Důvodem je především snaha využívat veřejné prostředky efektivněji a umožnit jejich opakované použití. Finanční nástroje totiž umožňují podpořit větší objem investic i v době, kdy jsou dotační zdroje omezenější.

Jaké jsou hlavní výhody?

Jsou to mimořádně výhodné podmínky financování, na které by jinak žadatel nedosáhl. Finanční nástroj pokrývá vyšší procento celkových způsobilých výdajů projektu, než

umožňuje dotace. Po celou dobu realizace projektu mohou být půjčky bezúročné a následná fixní úroková sazba je oproti běžným komerčním úvěrům nižší. Ten, kdo půjčku využije, neplatí žádné poplatky za uzavření smlouvy, za odklad splatnosti jistiny ani za její předčasné splacení.

Státní záruka navíc snižuje riziko pro banky jako poskytovatele a ty pak mohou nabídnout lepší podmínky. Finanční nástroje s sebou přináší také pákový efekt. Návratné financování umožňuje k relativně nízkému podílu vlastních zdrojů žadatele připojit výrazně větší objem soukromého kapitálu. To umožňuje podpořit mnohem více nákladných projektů zásadních pro životní prostředí.

Výhodné půjčky pomohou s modernizací čistíren

ČISTÍRNÝ ODPADNÍCH VOD

≈ ČOV → ZVÝHODNĚNÁ
PŮJČKA

Investice pomohou velkým čistírnám splnit nové požadavky evropské směrnice o čištění městských odpadních vod. Modernizace čistíren zároveň zlepšuje kvalitu vypouštěných odpadních vod.

Podpora se zaměřuje na účinnější odstraňování dusíku a fosforu, tedy látek, které zhoršují kvalitu vody v řekách, nádržích a dalších vodních ekosystémech. Modernizace spočívá především v intenzifikaci stávajících čistíren a doplnění tzv. terciárního stupně čištění, který navazuje na běžné mechanicko-biologické čištění a zajišťuje účinnější odstraňování znečištění.

Modernizace čistíren odpadních vod jsou finančně náročné, protože vyžadují drahé technologie a stavební úpravy za provozu. Tyto projekty často stojí desítky až stovky milionů korun.

Podpora je poskytována formou zvýhodněné půjčky. Návratná podpora doplňuje vlastní nebo úvěrové zdroje a zároveň umožňuje efektivní opakované využití veřejných prostředků v budoucnu.

Finanční nástroj je vyhlášen dle podmínek Operačního programu Životní prostředí 2021–2027. Půjčka může pokrýt až 70 % způsobilých výdajů, a to až do výše 200 milionů korun na jeden projekt. Úroková sazba je nastavena na 1 % ročně, splatnost až na deset let a příjemci mohou využít odklad splátek jistiny až o tři roky. Půjčka nadále neobsahuje žádné dodatečné poplatky.

FN ČOV v číslech

Zvýhodněná **půjčka ve výši 70 %** z celkových způsobilých výdajů projektu, a to v poměru **90 % podpory** z prostředků Fondu soudržnosti a **10 % podpory** z prostředků Státního fondu životního prostředí ČR. Maximální výše podpory na jeden projekt činí **200 milionů korun**.

Výše úrokové sazby je **1 % p. a**. Délka splatnosti maximálně **10 let**. Příjem žádostí do **31. března 2027**

Brownfieldy jako příležitost pro nový projekt

BROWNFIELDY

🏠 BROWNFIELD → 🏠 DOTACE
+ BEZÚROČNÁ PŮJČKA

Kombinace dotace a bezúročné půjčky, která může podle podmínek pokrýt **80–100 %** celkových způsobilých výdajů.

Staré nevyužité plochy po bývalých továrnách, důlní činnosti nebo kasárnách často blokuji rozvoj měst. Jejich sanace a následné smysluplné využití je drahé. Proto přišel Státní fond životního prostředí ČR s finančním nástrojem na regeneraci brownfieldů pro nepodnikatelské využití, a to v rámci Operačního programu Spravedlivá transformace.

Jedná se o podporu formou kombinace bezúročního úvěru a dotace, která je určena pro projekty v Ústeckém a Karlovarském kraji. Obcím a dalším aktérům v uhelných regionech pomůže proměnit nevyužívané areály na komunitní a kulturní centra, školy, zdravotnická zařízení, centra sociálních služeb či kvalitní veřejná prostranství. Na podporu těchto projektů je k dispozici celkem 1,55 miliardy korun.

Podpora se vztahuje primárně na projekty s veřejným přínosem, například v oblasti občanské vybavenosti, zdravotnictví, škol a školských zařízení nebo kulturních a komunitních center, které by bez této formy podpory nebyly ekonomicky realizovatelné. Pokrýt může 80–100 % způsobilých výdajů. Maximální výše těchto výdajů na jeden projekt činí 300 milionů korun v Ústeckém kraji a 100 milionů korun v kraji Karlovarském.

Finanční nástroj je nastaven jako kombinace přímé dotační podpory ve výši až 45 % z celkových způsobilých výdajů a výhodné

Foto: Shutterstock/Jolanta Wojcicka

půjčky, pokrývající až 55 % způsobilých výdajů. Půjčka je bezúročná, neobsahuje žádné dodatečné poplatky, má splatnost až deset let a možnost odkladu splácení až o dva roky.

O finanční prostředky se může ucházet široký okruh veřejných subjektů, jako jsou obce, města, příspěvkové organizace a pro vybrané aktivity také obchodní společnosti a družstva.

Moravskoslezský kraj má Brownfield fond

Pro Moravskoslezský kraj je v rámci Operačního programu Spravedlivá transformace k dispozici Brownfield fond. Je v něm

MODELOVÝ PŘÍKLAD

Město v Ústeckém kraji vlastní nevyužívanou plochu, na které dříve stála kasárna a která je v Národní databázi brownfieldů. Na jejím místě chce vybudovat kulturní a komunitní centrum. Na projekt v hodnotě 300 milionů korun může získat dotaci z Operačního programu Spravedlivá transformace ve výši až 45 % způsobilých výdajů. Pokud by tedy celkové způsobilé výdaje na vybudování kulturního centra byly 300 milionů korun, město získá 135 milionů korun z OPST a zbylých 165 milionů si bezúročně půjčí na deset let. Orientační splátka jistiny by tak byla 16,5 milionu korun.

MODELOVÝ PROJEKT INTENZIFIKACE ČISTÍRNÝ ODPADNÍCH VOD

Stávající čistírna byla uvedena do provozu v roce 2000 s původní projektovou kapacitou 17 000 EO, přitom v roce 2017 proběhla významná intenzifikace zaměřená na plnění emisních standardů podle nařízení vlády č. 401/2015 Sb.

Hlavní část nového řešení představuje výstavba terciárního stupně čištění. Součástí opatření bude instalace diskových filtrů. Technologie bude doplněna o automatizovaný systém dávkování srážecího činidla, který umožní optimalizovat chemické odstraňování fosforu.

Pro dosažení požadovaných parametrů terciárního čištění se provedou nezbytná doprovodná opatření na biologickém stupni. Bude provedena modernizace provzdušňovacího systému, dopl-

něny technologické prvky pro podporu nitrifikace a denitrifikace a optimalizován způsob řízení biologického procesu. Současně bude řešeno navýšení kapacity čistírny na 19 500 EO. Potřeba navýšení kapacity vychází ze skutečného látkového zatížení, které v současné době natéká na ČOV, a aktualizovaných prognóz rozvoje aglomerace. Navýšení kapacity bude realizováno rozšířením technologických objektů a úpravou biologické linky a zároveň bude modernizován celý systém měření a regulace.

Projekt zajistí významné snížení koncentrací fosforu a dusíku na odtoku z čistírny a stabilizaci kvality vyčištěných vod i při kolísavém hydraulickém zatížení tak, aby čistírna trvale splňovala požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3019.

Předpokládané náklady na realizaci jsou 120 milionů korun, podpora formou finančního nástroje ve výši 70 % ze způsobilých výdajů, tj. 84 milionů korun. Půjčka bude proplacena jednorázově po nabytí právní účinnosti smlouvy o poskytnutí podpory. Splátnost půjčky je deset let, výše úrokové sazby je 1 % p. a.

Finanční nástroj posiluje **cirkularitu odpadů**

ODPADY

🗑️ **ODPADY** ➔ 🏠 **DOTACE** +
🛡️ **ZÁRUKA ZA ČÁST**
BANKOVNÍHO ÚVĚRU

Záruka za **50 % jistiny** komerčního úvěru v kombinaci s dotační složkou

Podpořit cirkularitu, zvýšit podíl na opětovném využití komunálního odpadu, zejména u plastu a textilu, pomoci odpadářským projektům dosáhnout na komerční úvěry a posílit tak recyklační kapacity v Česku. To jsou hlavní cíle finančního nástroje zaměřeného na oblast odpadového hospodářství.

Nástroj v jediné žádosti spojuje individuální záruku státu za komerční úvěr a nevratnou investiční dotaci. Tento přístup snižuje riziko bank při financování a současně zlepšuje podmínky pro investory. Finanční nástroj nabízí SFŽP ČR významným inovativním, ekonomicky udržitelným a soběstačným projektům, které přispějí ke snížení množství odpadu a zvýšení jeho efektivního využití.

Významná část odpadu u nás stále končí na skládkách. Projekty v oblasti odpadového segmentu bývají kapitálově náročné a technologicky inovativní a často jsou vní-

Nástroj v jediné žádosti spojuje individuální záruku státu za komerční úvěr a nevratnou investiční dotaci. Tento přístup snižuje riziko bank při financování a současně zlepšuje podmínky pro investory.

mány jako rizikové, takže běžný komerční úvěr je pro ně drahý nebo nedostupný.

Podporovaná zařízení jsou podle typu vstupních odpadů a způsobu zpracování rozdělena do dvou kategorií. O něco výhodnější podmínky čekají na tzv. prioritní projekty, které se zaměřují na třídění a zpracování vybraných plastů a textilu, zdravotnického odpadu nebo kalů z čistíren odpadních vod. Jde o typy odpadu představující nejproblematictější a zároveň nejperspektivnější část odpadu: jsou málo recyklovány a mají vysoký klimatický i ekonomický potenciál, ale bez veřejné podpory nejsou dostatečně atraktivní pro soukromé investice.

Žadatelé tak budou moci získat dotaci až ve výši 20 % celkových způsobilých výdajů. U projektů zaměřených na ostatní separátně sbíraný komunální či nebezpečný odpad může dotace dosáhnout až 10 %. Podpora formou záruky je u všech projektů stejná – 50 % poskytnutého komerčního úvěru. Úvěr bude možné čerpat jen na způsobilé výdaje nepokryté dotací, to znamená na 80 nebo 90 % způsobilých výdajů v závislosti na kategorii. Výše zaručovaného úvěru se může pohybovat v rozmezí od 8 do 500 milionů korun. ●

FN Odpady v číslech

Minimální výše zaručovaného úvěru v obou kategoriích: **8 milionů korun**

Kategorie 1: Podpora formou **záruky na 50 %** poskytnutého zaručovaného úvěru + **max. 20 % dotace** CZV. Výše zaručovaného úvěru se vždy musí rovnat **80 % CZV**.

Kategorie 2: Podpora formou **záruky na 50 %** poskytnutého zaručovaného úvěru + **max. 10 % dotace** z CZV. Výše zaručovaného úvěru se vždy musí rovnat **90 % CZV**.

Ukončení příjmu (2. kolo):
31. prosince 2027

Typy podporovaných projektů

- kalová koncovka
- třídící/dotřídovací linka
- recyklace plastu či textilu
- zařízení pro materiálové využití
- kompostárny

KALOVÁ KONCOVKA VYSOKÁ LIBYŇ

Kalová koncovka pro ČOV Vysoká Libyň představuje technologickou modernizaci stávající obecní čistírny odpadních vod. Projekt byl podpořen z Operačního programu Životní prostředí. Původní čistírna odpadních vod produkovala tekutý kal s nízkým obsahem sušiny. To znamenalo nutnost častého odvážení velkého objemu kalové vody fekálními vozy, což bylo pro obec ekonomicky i ekologicky neudržitelné. Díky instalaci strojního zařízení, které odděluje vodu od pevných látek, a nové technologii lisování se zmenší celkový objem produkovaného odpadu až o 70–80 %. Čistírenské kaly je možné dále využít v zemědělství a energetice nebo na výrobu hnojiv. V případě využití finančního nástroje by žadatel mohl získat 20% dotaci a k tomu záruku na 50 % poskytnutého zaručovaného úvěru.

Dotace pomáhají **znovu využít odpad**

Odpad je běžnou součástí každodenního života.

Každý den vznikají tuny obalů, potravinového odpadu, plastů, papíru, skla, elektroodpadu, stavebního materiálu a dalších druhů odpadu.

Jejich likvidace se týká každého občana České republiky. Každý jde něco vyhodit do popelnice nebo do sběrného dvora, nechává si vyvézt odpadky či má na zahradě kompost.

Odpadové hospodářství je důležitou součástí ochrany životního prostředí, hospodářství i fungování jednotlivých měst a obcí. Ekologické nakládání s odpady podporují i dotační programy, které má na starosti Státní fond životního prostředí ČR.

Nejvýznamnějším dotačním programem pro tuto oblast je Operační program Životní prostředí. V aktuálním programovém období bylo vypsáno celkem jedenáct dotačních výzev týkajících se oběhového hospodářství. Deset je jich již uzavřeno, otevřena je dosud výzva pro budování infrastruktury potravinových bank s alokací 200 milionů korun.

Dosavadní výsledky podpory jsou významné. Kapacita pro recyklaci odpadu se zvýšila o 72 060 tun ročně.

Celkem bylo pro oblast oběhového hospodářství k dispozici více než 5,5 miliardy korun, podporu získalo již na tisíc projektů. Tyto prostředky pomáhají zvyšovat kapacity pro recyklaci, zlepšovat systém nakládání s odpady a zároveň předcházet jejich vzniku.

Dosavadní výsledky podpory jsou významné. Kapacita pro recyklaci odpadu se zvýšila o 72 060 tun ročně. Nově vznikla také kapacita zařízení pro třídění, dotřídování, úpravu a využití ostatních i nebezpečných odpadů v objemu 301 921 tun ročně. Další 304 815 tun ročně představuje nově vybudovaná kapacita pro předcházení vzniku komunálních odpadů a pro systémy jejich sběru a svozu.

Významným přínosem je také řešení ekologických zátěží. Dosud bylo sanováno dvacet starých a novodobých ekologických zátěží a současně proběhly rekultivace starých skládek. Podpora tak přispívá nejen k efektivnějšímu využívání materiálů a omezení množství odpadu, ale také k odstraňování dlouhodobých environmentálních problémů a zlepšování kvality životního prostředí.

S Operačním programem Životní prostředí souvisí také nový komplexní finanční nástroj, který je popsán v předchozím textu.

Národní program Životní prostředí

Oběhového hospodářství se věnuje i Národní program Životní prostředí. V opakovaných výzvách byly peníze poskytnuty na odstranění ekohavárií a černých skládek, na ekologickou likvidaci autovraků, ale i na lepší recyklaci různých druhů odpadu. V současné době je otevřená výzva na recyklaci textilu s alokací 80 milionů korun. Žádosti je možné podávat až do poloviny příštího roku.

Plán odpadového hospodářství

Česko se řídí Plánem odpadového hospodářství na období 2025–2035, který byl schválen vládou v roce 2025. Plán představuje národní strategický dokument, který definuje budoucí směřování vývoje českého odpadového hospodářství a formuluje dlouhodobou vizi a perspektivu pro klíčové období let 2025–2035, a to v kontextu nezbytnosti splnění závazných cílů vymezených v evropské a národní legislativě.

Plán odpadového hospodářství představuje konkrétní cestu, jak odpady proměnit na materiál a suroviny pro další využití, jak předcházet vzniku odpadů, jak uplatnit recyklaty v praxi a jak efektivně přeměnit zbytkový odpad na energii. Klíčovou roli v tom hraje rozšířená odpovědnost výrobců. To je reálná cesta, jak dosáhnout opravdové cirkularity.

Plán představuje reálné možnosti pro nakládání s odpady na našem území a důsledně vychází z principu hierarchie odpadového hospodářství. Uvádí, že Česko se musí prioritně soustředit na ochranu kritických surovin, předcházení vzniku odpadů, prodloužení životnosti výrobků a tím minimalizovat plýtvání. Pro dosažení stanovených priorit je tak součástí plánu Program předcházení vzniku odpadů a Program předcházení vzniku potravinového odpadu, je reflektována rovněž oblast kritických surovin a jejich vzrůstající význam.

Opatření v oblasti předcházení vzniku odpadů zahrnují například snižování množství obalového odpadu a jednorázových plastů, podporu opětovného použití výrobků nebo díky zavedení digitálních pasů lepší využití stavebních materiálů. ●

ODPADY V ČÍSLECH

Český statistický úřad zveřejnil čísla za rok 2024. V tomto roce bylo v Česku vyprodukováno 40 242 197 tun odpadu, což je o 6,04 % více než v roce předchozím. V přepočtu na jednoho obyvatele se jedná o 3 696,5 kg odpadu. O 8,9 % vzrostl meziročně i objem vyprodukovaného komunálního odpadu na celkových 5,9 milionu tun.

Největší část celkové produkce odpadů tvořily odpady minerální (57,2 %), tedy stavební a demoliční odpady, zemina nebo odpad ze spalování. Druhý největší podíl na vyprodukovaných odpadech měl kovový odpad (15,2 %), následovaný směsným odpadem (11,6 %) a odpadem nekovovým (7,9 %). Nekovový odpad se skládal hlavně z odpadu z papíru a lepenky (48,4 %), plastů (24 %), dřeva (12,1 %) a skla (11,3 %). Zbývající část představoval pryžový a textilní odpad nebo odpad obsahující polychlorované bifenylly (PCB), spadající do kategorie nebezpečných odpadů. Nebezpečné odpady tvořily 3,8 % celkové produkce odpadů, což bylo 1,5 milionu tun, tedy přibližně stejně jako v předchozím roce.

Z celkem 5,9 milionu tun komunálního odpadu pocházelo 4,9 milionu tun z domácností, respektive od občanů a dalších subjektů, pro které sběr odpadu zajišťují obce. V přepočtu na jednoho obyvatele Česka se v roce 2024 jednalo o 451 kilogramů.

Zdroj dat: Český statistický úřad

TŘÍDICÍ LINKOU V BRNĚ PROJDOU TISÍCE TUN ODPADU

V Brně vybudovali automatickou linku na třídění odpadu, a to i díky dotaci z Operačního programu Životní prostředí. Na zkušenosti s linkou a spokojenost s provozem jsme se ptali **Pavla Antla** z městské společnosti SAKO Brno, která se stará o odpadové hospodářství.

Pořídili jste automatickou třídící linku. Proč jste ji pořizovali? Jaké jsou její největší výhody?

Množství separovaného odpadu roste prakticky od jeho zavedení. Vždyť jenom ve srovnání se situací před deseti lety nyní z brněnských ulic svážíme třikrát více plastu. I proto původní, ruční linka přestala dostávat. Začali jsme uvažovat, jakým směrem se dále vydat. Analýzy jasně ukázaly, že ekonomicky nejvýhodnější bude postavit velkokapacitní linku s automatizovaným tříděním.

Další motivací pro nás bylo předat k recyklaci co největší množství i druhů plastů a také kovových obalů z domácností, abychom občanům, kteří obětavě třídí, mohli ukázat, že jejich práce má smysl a že maximálně využijeme vše, co v domácnostech roztřídí.

Osobně považuji za největší výhodu naší linky rychlost, s jakou dokáže třídít odpad, dále její preciznost a čistotu vytríděného materiálu.

Linka je v provozu již několik let. Jak se za tu dobu osvědčila a splnila vaše očekávání?

Linku jsme chystali od roku 2016 a poctivě jsme zvažovali rizika jako ceny energií, volatilitu cen druhotných surovin a další faktory, jako třeba tehdy aktuální plán zavedení zálohování PET lahví a plechovek. Po třech letech provozu musíme konstatovat, že separaci pomoci strojů bychom nevyměnili ani za tři zařízení ruční linky. Naše automatická linka má o 21 % nižší energetickou náročnost na vytríděný plastový materiál než její ruční předchůdkyně. A to se nemohu nezmínit, že linku napájíme vlastní elektřinou vyrobenou v ZEVO.

Bylo něco, co vás při provozu překvapilo, ať již příjemně, či nepříjemně?

Naše linka začala fungovat jako první v republice. Byli jsme tak svým způsobem průkopníci a mnohé museli řešit „za pochodu“. Čistotu třídění jsme doladovali během zkušebního provozu, stejně tak jsme hledali odpovědi na další výzvy. Třeba že kvůli kvalitnímu fungování separátoru neželezných kovů bylo nutné požádat veřejnost, aby od plastových kelímků odtrhávala hliníkové obaly. Ve spolupráci s výrobcí obalů jsme hledali řešení, jak účinně separovat černočerné obaly od aviváží, neboť černá není z fyzikálního

pohledu vlastně barvou, tudíž je pro optické separátory, založené na infračerveném záření, obtížné rozpoznatelná.

V této souvislosti musím poznamenat, že jsme jednou z mála linek ve střední Evropě, která slouží designerům a výrobcům obalu jako testovací polygon pro výzkum nových obalových výrobků a jejich uvádění na trh.

Jak jste s odpadem pracovali před zprovozněním linky?

Před postavením automatické linky jsme provozovali klasickou linku na ruční třídění s kapacitou zpracování okolo 8 000 tun plastu a papíru ročně. Nyní při dvousměnném provozu vytrídíme jenom plastového odpadu, a to velmi kvalitně, více než 13 000 tun. Týdně na lince zpracujeme průměrně okolo 260 tun odpadu.

Jaké množství odpadu díky nové lince nekončí ve spalovně nebo na skládce, ale vrací se jako druhotná surovina?

Brno nakládá se svým odpadem maximálně účelně. Díky činnosti moderního zařízení na energetické využívání odpadu u nás nekončí obsah černých popelnic na skládce, nýbrž jako surovina pro výrobu energie. Každoročně městu dodáme přes milion gigajoulů tepla a okolo 60 000 MW elektrické energie, vše vyrobené z odpadu.

Díky automatické třídící lince jsme schopni velmi účelně využít také obsah žlutých popelnic. Optické separátory vytrídí až deset druhů jednodruhových plastů, zatímco magnety odloučí železné a neželezné kovy, tedy jak konzervy, tak plechovky. Ze žlutých popelnic tedy předáme k recyklaci naprosté maximum a občané se nemusí obávat, že by jejich práce při třídění přišla na zmar.

Mohl byste nějak laicky popsat, jak linka funguje? Například jak linkou projde

Městská společnost SAKO pořídila linku s využitím dotace z Operačního programu Životní prostředí. **Celkové způsobilé výdaje byly přes 200 milionů korun, z dotace šla čtvrtina částky.**

použitá PET láhev, kterou někdo hodil do žlutého kontejneru?

Ve svozovém voze se tato petka dostane do areálu linky. Po naložení do dávkovače násypky s trhačem pytlů vstupuje na pásovou linku a putuje k jednotlivých technologickým uzlům. Nejprve k rotačnímu bubnu, rozdělujícímu odpad na frakce dle velikosti, dále k balistickému separátoru, který oddělí lehké sáčky a folie od těžších komponentů, jako jsou PET, tvrdé plasty či kelímky. Optické separátory, srdce a chloubka naší technologie, za pomoci vzduchových rázů velmi spolehlivě roztřídí plasty podle druhu i barvy. Součástí linky je separátor železných a neželezných kovů a lis s volitelným tlakem až 80 atmosfér.

Chystáte nějaké upgrady třídící linky?

Třídíme celkem třináct komodit, všechny předáváme k recyklaci. Celkem bez problémů se nám daří k recyklaci posílat všechny námi separované komodity. Třídíme dokonce druhy plastů, na něž jsme na staré lince neměli kapacitu či možnosti je vyseparovat, a je skvělé, že je o tyto materiály zájem. Linku máme projektovanou tak, aby ji bylo možno doplnit o další technologie dle potřeb národní či evropské legislativy. Právě flexibilita linky je její další významnou výhodou. Nyní také prověřujeme s dodavateli další možnosti modernizace technologie, např. využití AI.

Linka byla podpořena dotací z OPŽP. Pořídili byste si ji i bez dotace, případně byla dotace „motivací“ k pořízení linky?

Samotná technologie linky stála 135 milionů korun a byla částečně financována z Operačního programu Životní prostředí. Dotační titul nám samozřejmě usnadnil a uspíšil naše rozhodování, nicméně tak jako tak bychom se ke stavbě nové linky museli přichystat. Doslující ruční linka byla na kapacitní hraně možnosti a my jsme hledali řešení, které by bylo na úrovni jednadvacátého století, ať již rychlostí zpracování, nebo čistotou separace. Z výsledků činnosti naší technologie jsme byli nadšení již během zkušebního provozu. Že se účinnost třídění jednotlivých komodit pohybuje od 88 % do 98 %, hovoří za vše. Nelze samozřejmě nezmínit průběžnou dotaci od obalové společnosti Eko-kom.

Je možné pozorovat, jestli se nějak mění skladba odpadu, který projde linkou?

Osobně považuji za největší výhodu naší linky rychlost, s jakou dokáže třídít odpad, dále její preciznost a čistotu vytríděného materiálu.

Například jestli přibývá PET lahví, polystyrenu, bublinkové folie apod.

Z naší zkušenosti víme, že skladba odpadu je závislá na lokalitách, odkud odpad přijíždí, na způsobu sběru odpadu v těchto lokalitách a na původcích odpadu, od nichž je odpad sbírán. Tím myslíme, že odpad se liší od obcí, firem, z pytlového sběru, PAYT systémů, D2D apod. V opravdu dlouhodobém horizontu přibýlo množství ostatních plastů oproti PET, protože kdysi se v Brně sbíraly do žlutých kontejnerů pouze PET lahve. Dále má vliv sběr multikomodity, tedy i tetrapaků a kovů, který je v Brně zaveden asi pět let.

Neobjevil se na lince nějaký kuriózní druh odpadu, nečekaný předmět?

Brňáci třídí dobře, ale i tak se ve žlutých kontejnerech dají čas od času najít roztodivné věci. Aby se technologie třídící linky nepoškodila, máme několik stupňů kontroly, včetně vizuální. Konec konců, na naší automatické třídící lince najdete první pracovníky před rotačním bubnem, tedy před první technologií uvnitř haly. Mají za úkol kontrolovat, aby k technologickým uzlům nepřicházel odpad, který tam nepatří nebo by případně mohl správné fungování naší technologie poškodit či omezit. ●

► Moderní sušárna kalů funguje v areálu čistírny odpadních vod v Šumperku. Zpracovává čistírenské kaly z měst a obcí na Šumpersku. Díky jejich vysušení je pak bude možné dál využívat. **Vznikla díky dotaci z Operačního programu Životní prostředí.**

VYSUŠENÉ KALY SLOUŽÍ JAKO HNOJIVO NEBO PALIVO

O VODOHOSPODÁŘSKÉ SPOLEČNOSTI

Společnost Vodohospodářská zařízení Šumperk (VHZ) vlastní, spravuje a modernizuje vodovodní řady, kanalizační řady, úpravní vody, čistírny odpadních vod, zdroje pitné vody a další technologické součásti vodohospodářské infrastruktury v regionu Šumperk. Společnost VHZ v součinnosti se svým provozovatelem a akcionáři společností pravidelně a kontinuálně investuje do obnovy, rozšiřování a modernizace jí vlastněné vodohospodářské infrastruktury. Důležitou součástí práce společnosti VHZ je i nahrazování starých zdrojů novými kvalitními zdroji podzemní vody. Významným z hlediska investic a plánování je zajištění maximálního možného počtu připojených domácností a podniků k vodovodní a kanalizační infrastruktuře. Společnost VHZ je v současné době municipální (městskou) akciovou společností, tj. je vlastněna výhradně městy a obcemi šumperského regionu. Ve své činnosti společnost VHZ navazuje na dřívější organizace a je pokračovatelem tradice vodárenství v regionu.

Společnost dlouhodobě spolupracuje se Státním fondem životního prostředí ČR v oblasti dotační podpory. Mezi projekty, které v poslední době získaly dotaci, jsou například tři fotovoltaické elektrárny, výstavba vodovodu v jedné části Velkých Losín nebo budování kanalizace a ČOV ve Václavově.

Sušení probíhá ve dvou pásech nad sebou, pod kterými jsou výměníky, jež distribuují horký vzduch nahoru. Ventilátorem se pak horký vzduch pořád točí dokola. Na monitoru jsou k vidění kamerové záběry z vnitřku pece, ve které se čistírenské kaly vysušují při teplotě přes 80 stupňů Celsia. Technologie není jenom v nadzemní části, ale i v podzemní, kde jsou docela rozsáhlé bunkry, prostřednictvím kterých kal putuje z podavačů na začátku a stejnou trasou pak zase zpátky už vysušený.

Venku jsou tři velké kontejnery, které se postupně plní finálním vysušeným kalem. Jde o jakýsi tmavý granulát. Tím, že je tam teplota 82 stupňů, se z kalů dostanou voda a taky organické látky a případně i rezidua farmaceutických prvků. Lze říci, že na výstupu je kal se zvýšenou hygienizací a zbavený vody a organických látek. Vysušený kal je pak možné dál využít, třeba jako hnojivo. Strategie je, že minimálně 50 procent meziproduktu je zpracováváno formou recyklace a vrací se do oběhu tím, že funguje jako hnojivo na polích.

„Sušárna aktuálně plní svoji funkci. Záměr výstavby sušárny historicky padl s ohledem na nutnost hygienizace kalů z důvodu tehdy nastavené obecně závazné legislativy, která měla nabýt účinnosti. V době, kdy stát závaznou legislativu těsně před její účinností zrušil, jsme měli projekt v takové fázi, kdy jej již bylo nutné s ohledem na uzavřené smlouvy realizovat,“ říká Martin Budiš, ředi-

tel společnosti Vodohospodářská zařízení Šumperk, pod kterou sušárna spadá.

„Projekt byl plánován v době, kdy byla cena zemního plynu na zlomku současných sazeb. Vše se změnilo, cena plynu je nyní to zásadní, co ovlivňuje cenu hygienizace procesem sušení. Proces má celkový dopad na sazbu stočného v našem regionu, znamená nárůst provozních prostředků. Naše společnost projekt nyní vnímá jako environmentální, ekonomika sušení je však v současné době již úplně někde jinde, může mít však pozitivní vliv pro celkové zatížení životního prostředí. Kal je recyklován, případně chystán k energetickému využití,“ popisuje Budiš. Podle něj je společnost Vodohospodářská zařízení Šumperk díky sušárně připravena pro případ, kdy budou podmínky hygienizace ze strany legislativy zpřísněny.

Vybudování nové sušárny čistírenských kalů vyšlo zhruba na 180 milionů korun. Vodohospodářská zařízení Šumperk na projekt získala dotaci 35 milionů z EU.

Sušárna kalů může být ukázkou projektu, který by mohl využít finanční nástroj. Sušárna zpracovává čistírenské kaly z měst a obcí na Šumpersku. Původní kalové hospodářství bylo díky vybudované hale doplněno o novou technologii odvodnění kalu a sušárnu. Vysušené čistírenské kaly je možné dále využít v zemědělství a energetice nebo na výrobu hnojiv. V případě využití finančního nástroje by žadatel mohl získat 20% dotaci a k tomu záruku na 50 % poskytnutého zaručovaného úvěru. ●

► Litvínov změnil způsob, jakým ve městě funguje sběr a další nakládání s odpady. Správu odpadů převzal od soukromé firmy. Součástí přechodu na vlastní odpadové hospodářství bylo i vybudování nového sběrného dvora.

LITVÍN OV PŘESUNUL SBĚRNÝ DVŮR, VYUŽIL BROWNFIELD

Ten vznikl v části Hamr v areálu bývalého kovošrotu. Město tím získalo modernější zázemí pro třídění odpadu a zároveň pokračovalo v přeměně zanedbaného průmyslového areálu. Nový sběrný dvůr podpořila dotace z Operačního programu Životní prostředí.

Důvodem pro vznik nového sběrného dvora byla především potřeba zajistit vhodnější, bezpečnější a ekologičtější podmínky pro shromažďování odpadu. Ještě před dokončením nového dvora fungovalo v Hamru provizorní sběrné místo. To bylo určeno především pro odkládání objemného odpadu a dalších vybraných druhů odpadu. V té době ale nebylo možné odevzdávat všechny druhy odpadu, například nebezpečný odpad, protože nový sběrný dvůr teprve čekal na schválení provozního řádu.

O MĚSTĚ

Město Litvínov se rozkládá na jižním úpatí mostecké části Krušných hor, které mu tvoří výraznou dominantu. Severozápadní část hor proslula svým bohatstvím rud a hutnictvím. Polohu města určili již ve středověku lidé, kteří založili usedlosti podél Divokého a Bílého potoka v blízkosti cest kopírujících úpatí Krušnohoří. Kořeny města Litvínova sahají až do třináctého století. Roku 1352 je poprvé zmiňován záznamem v papežském daňovém rejstříku, kdy byl kostel povinován odvádět poplatky králi Karlu IV. Významu však nabývá až po založení evropsky jedinečné manufaktury na výrobu sukna hrabětem Janem Josefem Valdštejnem roku 1715. Téhož roku císař Karel VI. povýšil Horní Litvínov na městy s právem užívat městskou pečeť a konat výroční trh. Od roku 1852 má Litvínov statut města.

Projekt počítal nejen se samotnou plochou pro kontejnery, ale také s novými skladovacími prostory, oplocením, zpevněnými plochami a vybavením pro oddělené shromažďování jednotlivých druhů odpadu. Smyslem bylo umožnit kvalitnější separaci a následné využití odpadu. V areálu zároveň vzniklo nové zázemí Technických služeb Litvínov.

Provoz sběrného dvora je zajišťován od pondělí do neděle mimo svátky. Občané mohou bezplatně uložit na sběrný dvůr odpad, který nepatří nebo nesmí být uložen do nádob na komunální odpad, tedy objemný odpad, suť, nábytek, lednice, vyřazené televizce, baterie, akumulátory, oleje, okna apod.

Pro občany platí povinnost vážení přivezeného odpadu. Váha poskytuje informace o množství odpadu sloužící nejen pro vykazování vytríděného odpadu, ale také pro kontrolu nad jeho přijatým množstvím. Například za rok se ve sběrném dvoře shromáždilo celkem 2 971 tun odpadu, z toho 1 038 tun suť, 335 tun dřeva, 85 tun elektroodpadu, 1 178 tun objemného odpadu, 48 tun železa a 169 tun lepenky. ●

V Mariánskohorských Boudách návštěvníkům slouží informační středisko

Foto: Pavel Gejdoš/IC CHKO

Horský dům v osadě Mariánskohorské Boudy nedaleko Albrechtic a Josefova Dolu se proměnil v informační středisko chráněné krajinné oblasti Jizerské hory. **Vznikl díky dotaci z Národního plánu obnovy.**

Slavnostně ho v červnu otevřeli zástupci Agentury ochrany přírody a krajiny ČR a dalších organizací. Kromě informačního pracoviště pro procházející turisty s drobným občerstvením, možností posezení a toalet vznikla v části objektu samoobslužná expozice o přírodě a historii Jizerských hor. V květnu až září bude otevřeno od pátku do neděle od 10 do 17 hodin.

„K Protržené přehradě vyrazí na výlet tisíce lidí a naše informační středisko jim nabídne možnost poznat jizerskohorskou krajinu na řadě proků trochu jinak. Každý vypráví část příběhu hor a bude na návštěvníkovi, aby se do něj pokusil proniknout. Nové informační středisko je takovým dárkem k letošnímu roku chráněných krajinných oblastí, který zašltila Česká komise pro UNESCO,“ říká František Pelc, ředitel Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

„Stával zde jeden z nejstarších domů naší obce a informační středisko je jeho důstojným pokračovatelem. Protrženou přehradu ročně navštíví na 200 tisíc lidí a nyní tu budou mít další zajímavý výletní cíl. Je dobře, že se na tento záměr podařilo AOPK ČR získat finance,“ konstatuje Jaroslav Zeman, starosta obce Albrechtice v Jizerských horách, na jejímž katastru středisko stojí.

„Informační středisko bude provozovat naše krajská příspěvková organizace STŘEVLIK. Je to záruka kvality pro návštěvníky. Spolu s tímto účelem jsme do programu Dům přírody zapojeni i v Dolánkách u Turnova s Domem přírody Českého ráje a v Oldřichově v Hájích s Domem přírody Jizerských hor. Jsem přesvědčen, že Mariánskohorské Boudy napomohou ke spokojenosti návštěvníků Jizerských hor, resp. Libereckého kraje,“ shrnuje Jiří Klápště, náměstek hejtmána Libereckého kraje.

„Těší mě, že nové informační středisko připomíná i roli lesníků v péči o krajinu. Právě v Jizerských horách, kdysi výrazně poznamenaných imisí ka-

lamitou, jsou dnes jasně vidět výsledky našeho hospodaření. Ať už jde o zalesnění někdejších imisních holin, změnu druhové skladby, nebo šetrný přístup k porostům,“ dodává Josef Vojáček, generální ředitel státního podniku Lesy ČR.

V informačním středisku na adrese Mariánská Hora 385 bude k vidění i nový přírodovědný krátký dokumentární film „Krásné, drsné, Jizerské“ s unikátními záběry místních živočichů, včetně maskota syce rousného. Podle scénáře Jana Hoška ho natočil kameraman a režisér Jiří Petr, autorem hudby je Alberto Lovison. Autorkou ilustrací v expozici je Klára Žabková.

Těší mě, že nové informační středisko připomíná i roli lesníků v péči o krajinu.

Mariánskohorské Boudy jsou nejzápadnější enkláva budního hospodaření, které je charakteristické pro sousední Krkonoše. Návrh přestavby jednoho ze čtyř tamních objektů na informační středisko vznikl během roku 2023 v ateliéru forWood Václava Jára z Varnsdorfu. Ve svém ztvárnění vycházel z tradičního archetypu horské architektury Jizerských hor, který doplnil o moderní technologie. Samotnou stavbu komplikovalo kromě krátké doby na její realizaci a nepřístupnosti v době zimy také zjištění dalších historických a nestabilních základů pod původním objektem.

Kvůli odlehlosti místa bez přívodu elektřiny je jediným zdrojem energie v místě slunce. Stavba musí vyrobit velkou část energie sama. Fotovoltaickou elektrárnu tvoří subtilní panely, které kopírují falcování plechové krytiny a na pohled jsou nenápadné. Jsou organickou součástí architektury stavby. Zimní výkyvy fotovoltaiky doplní energie z propanového generátoru. Voda je získávána z vlastní vrtané studny.

Investorem akce za 33 milionů korun byla Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, zdrojem financí Národní plán obnovy. Provozovatelem bude STŘEVLIK – Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje, které se věnuje vzdělávání dětí, mládeže a dospělých v oblasti ochrany přírody a životního prostředí, rozvoje venkova a udržitelného způsobu života.

Jizerské hory jsou nejsevernějším pohorím Česka. Skalnaté svahy s letitými bučinami se dramaticky zvedají na náhorní plošinu, kde se ve smrkových lesích ukrývají rašeliniště, vytvářející severský ráz krajiny. Střídají se balvanité strže i vrcholy, hluboce zařezaná údolí s vodopády i mělké nivy potoků, kvetoucí horské louky i suťoviště. V podhůří je malebná mozaika luk, mezí a hájů protkaná potoky a říčkami s podhorskou zástavbou a dochovanou lidovou architekturou. Chráněná krajinná oblast byla vyhlášena 1. ledna 1968. ●

Nová zelená úsporám: Bezúročný úvěr domácnosti oslovil

Více než dva měsíce po otevření příjmu žádostí v programu Nová zelená úsporám předložili majitelé rodinných a bytových domů Státnímu fondu životního prostředí ČR již **stovky projektů energeticky úsporných renovací**. Na jejich realizaci plánují využít bezúročný úvěr v celkovém objemu přes 4 miliardy korun.

„První měsíce ukázaly, že nová forma podpory zájem domácností o energeticky úsporné renovace nezastavila. Majitelé rodinných domů, společenství vlastníků i bytová družstva již předložili v prvních týdnech projekty, na jejichž realizaci chtějí využít bezúročný úvěr NZÚ v objemu přes 4 miliardy korun. Je bezesporu pozitivní signál, že o dostupné financování renovací je mezi domácnostmi zájem a že nový model podpory má i při sníženém objemu státních investic potenciál dlouhodobě podpořit tempo renovací v rezidenčním sektoru,“ říká ministr životního prostředí Igor Červený.

Ve většině podaných projektů žadatelé plánují komplexní renovace zahrnující kvalitní zateplení budov. I u částečných renovací dominuje z podporovaných opatření zateplení, které přináší nejvyšší míru energetických úspor. Třetina přijatých žádostí zahrnuje výměnu zdroje vytápění, 17 % také fotovoltaiku. Pomůckou k efektivnímu provedení renovací a správnému nastavení jednotlivých kroků je nově tzv. renovační pas. Ten žadatelé dokládají k žádostem o podporu na částečnou renovaci.

Ministr životního prostředí Igor Červený představil nový finanční nástroj pro financování renovací obytných budov z Nové zelené úsporám v květnu tohoto roku. Měsíc poté otevřel Státní fond životního prostředí ČR příjem žádostí o posouzení projektů k podpoře. Na jeho základě

budou moci žadatelé získat během podzimu u spolupracujících bank a stavebních spořitelců bezúročný úvěr na energeticky úsporné renovace, a to po standardním posouzení jejich úvěruschopnosti. Stát následně klientům prostřednictvím programu Nová zelená úsporám vykompenzuje úroky i veškeré náklady spojené s úvěrem, takže domácnost bude splácet pouze to, co si půjčí.

Bezúročným úvěrem NZÚ je možné financovat opatření snižující energetickou náročnost budovy, jako je zateplení včetně výměny oken a vchodových dveří i stínící techniky, výměna zdrojů tepla, instalace fotovoltaiky a dalších zdrojů obnovitelné energie. V kombinaci s kterýmkoliv z těchto opatření je možné podpořit i vybudování zelené střechy nebo pořízení systému na sběr a využití srážkové a šedé vody.

Pro zranitelné domácnosti zůstává v programu u rodinných i bytových domů zachována i přímá dotační podpora. „O ni již projevilo zájem přes 1 300 domácností, a to s požadavkem na 250 milionů korun,“ doplňuje ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman.

Žádosti o podporu z programu Nová zelená úsporám mohou zájemci podávat elektronicky přes web zadosti.sfzp.cz od 25. června 2026 do 31. října 2029 nebo do vyčerpání dostupné alokace. ●

ECHO

Nový areál bude mít fotovoltaiku

Revitalizace areálu technických služeb v Lipníku nad Bečvou začala v září letošního roku. Na střeše areálu bude fotovoltaická elektrárna, která vznikne díky dotaci z Modernizačního fondu, který je financován z výnosů obchodu s emisními povolenkami EU ETS. Na místě vznikne nová třípodlažní kancelářská budova a další související objekty a vybavení. Součástí projektu jsou zejména zastřešené kóje a obvodové stěny, mobilní kontejnery, zpevněné plochy uvnitř areálu, vnitroareálové rozvody, systém hospodaření s dešťovou vodou, nové oplocení, osvětlovací stožáry a další drobné stavby. Nový areál nabídne modernější zázemí a využívat bude právě i energii z fotovoltaické elektrárny.

Městské osvětlení bude efektivnější

Luhačovice připravují druhou etapu modernizace veřejného osvětlení. Po loňské výměně 553 svítidel se tentokrát práce zaměří na zbývajících částí města a také na Polichno, Řetechov a Kladnou Žilín. Současné sodíkové výbojky nahradí osvětlení s teplotou 1800 kelvinů, jehož odstín lze přirovnat k plameni svíčky nebo západu slunce. Výběrem teplejšího světla chce město mimo jiné omezit světelné znečištění. Nová svítidla mají světlo přesněji směřovat na komunikace a veřejná prostranství a méně svítit do okolí. Stejně jako v první etapě dostanou všechny rozvaděče inteligentní regulaci. Na druhou etapu požádalo o podporu z Modernizačního fondu, který je financován z výnosů z obchodu s emisními povolenkami.

Záchraná stanice se rozšíří

V areálu zoologické zahrady v Chlebech na Nymbursku vznikne příští rok nový výběh pro chladnomilné šelmy zabavený například z nelegálních nebo nevyhovujících chovů. Projekt využije téměř dvacetimilionovou dotaci z Operačního programu Životní prostředí. Zahrada připravuje výběrové řízení na zhotovitele stavby. Centrum pro chladnomilné šelmy, jehož vybudování má být největším projektem v historii zahrady, bude určeno zejména tygrům a bude mít kapacitu šest zvířat. Tvořit je budou dvě samostatná zázemí s venkovními výběhy. Chlebská zahrada už získala status záchraného centra CITES pro suchozemské želvy, po dokončení výběhu požádá o rozšíření statusu i právě na chladnomilné šelmy.

PROJEKT V ČÍSLECH

Celkové způsobilé výdaje
5 500 000 Kč
Dotace z EU
4 675 000 Kč

V DIAKONII BROUMOV RECYKLUJÍ TEXTILNÍ ODPAD UNIKATNÍM ZPŮSOBEM

Foto: Depositphotos/tokidarkada

Textilní a ruku v ruce s ním i módní průmysl představují pro naši planetu obrovskou zátěž. Výrobou a úpravami vše jen začíná. Veliký problém je také oblečení, které už nechceme dál nosit. Co s ním? Dobrou zprávou je, že se dá recyklovat. V Diakonii Broumov si na to s pomocí dotace z OPŽP pořídili speciální recyklační linku. Svým dílem tu ale může přispět každý z nás.

Sběr použitého oblečení a jeho recyklace představují důležitou oblast předcházení vzniku odpadů, a je proto nemalým přínosem pro životní prostředí.

Diakonie Broumov se mu věnuje už více než tři desítky let. Veškerý sběr textilního materiálu, včetně sběru z kontejnerů, dokáží přetřídit, využít nebo zpracovat. Z materiálu, který by jinak končil na skládkách, smysluplně využijí okolo 70 %.

Vybuďovali vlastní třídírnu a také vlastní provoz na zpracování textilu již nevhodného k nošení či nějak poškozeného na čisticí plachetky. Novinkou je unikátní linka, která ze starého oblečení vyrábí textilní panely pro široké spektrum využití. A to právě v době, kdy Evropa zavádí povinný oddělený sběr textilu a hledá využití pro materiály, které dosud mířily na skládky nebo do spaloven.

„Poté, co svezeme a roztrídíme použité oblečení, podaří se nám celou řadu materiálů vrátit do oběhu (jako nositelné oděvy v Evropské unii či v zemích třetího světa), nicméně dlouhodobě 10–30 % materiálu končí na skládce či ve spalovně, neboť tento materiál byl již velmi obtížně využitelný (kontaminace či znečištění), případně se jednalo o vícedruhové oděvy, které se z ekonomického hlediska

s tehdy dostupnými technologiemi nevyplatilo recyklovat. S ohledem na to, že náklady na skládkování či jiný způsob likvidace textilního odpadu dlouhodobě rostou, a skládkování bude navíc v budoucnu legislativně omezeno, hledali jsme způsob, jak vyřešit tento zásadní problém, který nás zatěžoval ekonomicky a do budoucna by nás zatěžoval i legislativně,“ přibližuje Pavel Hendrichovský, předseda sociálního družstva Diakonie Broumov, co pořízení recyklační linky předcházelo.

Byl to on, kdo přišel s nápadem, jak by sociální družstvo mohlo s darovaným textilem nakládat ještě smysluplněji. Na rozpracování projektu se pak podíleli i další členové týmu,

Tomáš Tykva a Jaroslav Dvořák, a na technologických aspektech s nimi spolupracoval Jan Rayman, který se dlouhodobě zabývá možnostmi recyklace problematických materiálů.

Při přípravě projektu vycházeli ze základního principu cirkulární ekonomiky, že jakýkoli materiál, který jiní považují za odpad, je nutné vnímat jako vstupní surovinu pro recyklaci či upcyklaci. „Skutečným odpadem je pak máloco,“ připomíná. „Zároveň jsme vnímali rostoucí ceny stavebních materiálů v letech 2021–2022 a napadlo nás, zda by drcený textil mohl být základem pro výrobu konstrukčních stavebních desek,“ dodává.

Částečně zmírnit dopady módního průmyslu na naši planetu a chránit životní prostředí se dá prostým a jednoduchým způsobem tak, že nechtěný a nepotřebný textil vytrídíme a odevzdáme někomu, kdo se jím bude dál smysluplně zabývat.

Foto: Oldřich Rejl, www.estav.cz

Sbírková činnost Diakonie Broumov

Diakonie Broumov, sociální družstvo, třiatřicet let pomáhá sociálně potřebným lidem. Hlavním prostředkem k uskutečnění tohoto cíle jsou dnes již tradičně organizované sbírky použitého ošacení, do nichž se každým rokem zapojuje více než 2 000 měst a obcí v Česku, dárce oblečení mohou využívat i kontejnery na textil.

Právě díky trvalé pomoci dárců je sociální družstvo schopné zajistit pomoc všem, kteří ji potřebují, ať už přímou materiální formou, nebo bydlením či nabídkou pracovních příležitostí pro osoby znevýhodněné na trhu práce.

Vytríděný textil je rozoslán jako materiální pomoc lidem v Česku, ve východní Evropě a v zemích třetího světa, zejména v Africe. Důležitým aspektem činnosti Diakonie Broumov je také ochrana životního prostředí. Až 95 % darovaného textilu zde smysluplně využijí, ať již k zmíněné materiální pomoci, či i k další recyklaci.

Za čas i úsilí, kteří dárce jejich sbírkám oblečení věnují, jsou tu opravdu vděční. Uvědomují si, že právě díky nim mohou naplňovat poslání, které si předsevzali: předávat nepotřebné věci potřebným.

Až tedy budeme příště stát před šatníkem a držet v ruce něco, čeho už se chceme zbavit, myslíme na Diakonii Broumov, na prostředí, ve kterém žijeme, na ty, kteří nemají šatník, před kterým by stáli, a vlastně na nás na všechny. Piskově žlutých kontejnerů na textil máme po celé zemi okolo devíti set. Textil je před darováním potřeba prohlédnout a vyřadit kousky, které už ani Diakonie Broumov nemůže dále využít a které by museli skládkovat, což je pro ně finančně velmi náročné. Na stránkách www.diakoniebroumov.org je k nahlédnutí podrobnější seznam, který přípravu věcí ke sběru usnadní, i další možnosti, jak záslužnou činnost sociálního družstva podpořit.

Dopadlo to nad očekávání dobře

Následovalo období zkoušení. „Nejprve jsme v prototypové dílně vytvořili desky, jejichž vlastnosti jsme testovali, a zjistili jsme, že dokonce předčily naše očekávání. Prototypové desky jsme nechali otestovat v akreditované zkušebně, a když jsme zjistili, že splňují podmínky pro uvedení na trh, začali jsme hledat investora a také strojaře, který by byl schopen vyvinout a dodat linku, která je bude schopná vyrábět sériově. Obojí bylo náročné, neboť málokdo se chce vyvíjet a vyrábět něco, co není v praxi ověřené, vyžaduje výzkum a také přináší rizika. Stejně tak investoři jsou u těchto projektů obezřetní. Zároveň je linka částečně financována z veřejných prostředků, což ulehčilo zátěž investora i nás a zkrátilo dobu návratnosti investice. Hledání dodavatele i investora se nakonec podařilo a linka je funkční,“ popisuje Pavel Hendrichovský.

Slavnostního předání se zúčastnili také zástupci Ministerstva životního prostředí a Státního fondu životního prostředí ČR. Samotná technologie je podle provozovatele připravena k provozu, před zahájením zpracování odpadů však musí být dokončena řada formalit.

Technologická připravenost totiž sama o sobě nestačí. Před spuštěním provozu musí být dokončeny procesy související s rekolaudací objektu, požární bezpečností, hygienickými požadavky, environmentálním posouzením a schválením provozního řádu. Klíčovou částí je také proces ukončení odpadového režimu podle zákona o odpadech. Právě tento krok určuje, za jakých podmínek přestává být zpracovaný materiál

Když po nás oblečení nosí někdo další, kdo toto oblečení navíc potřebuje, nevznikl díky tomu odpad z výroby nového oblečení, které by si tento člověk možná koupil místo něj. Oblečení tak slouží dál, jen někomu jinému.

odpadem a stává se výrobkem uváděným na trh. Bez tohoto potvrzení nelze plně rozvinout obchodní potenciál celé technologie.

Vedle administrativních kroků bude rozhodující také schopnost vytvořit pro vznikající výrobky stabilní odbytiště. Úspěch projektu totiž nebude měřen pouze množstvím zpracovaného textilu, ale především poptávkou po deskách vyráběných z recyklovaných materiálů. Z pohledu cirkulární ekonomiky je právě propojení mezi vznikem odpadu a odbytem nového výrobku zásadní podmínkou dlouhodobé životaschopnosti podobných řešení.

Foto: Oldřich Rejl, www.estav.cz

► Přísný princip cirkularity

Broumovská technologie představuje jednu z prvních komplexních snah, jak nakládat s textilním odpadem materiálovým způsobem a vracet jej do ekonomiky ve formě nového výrobku. A právě poměrně striktní aplikace principu cirkularity je podle Pavla Hendrichovského hlavním přínosem projektu. „Vstupní surovina by skončila na skládce či ve spalovně, ale my ji využijeme pro výrobu smysluplného výrobku. Zároveň už nyní řešíme, jak naložit s výrobkem po skončení jeho životnosti, a víme, že jsme schopni jej opět recyklovat,“ říká. Zpracovávaný textil zde nekončí jako palivo pro energetické využití ani jako odpad uložený na skládce. Výsledné stavební a technické desky pod obchodní značkou TXB (Textil Board) nacházejí uplatnění ve stavebnictví, nábytkářství a potenciálně i v automobilovém průmyslu.

Roční kapacita linky má dosahovat minimálně 2 300 tun odpadních materiálů, především textilu, ale také dalších druhotných surovin. Přestože na první pohled se může jednat o významné množství, v širším měřítku jde spíše o začátek. Jen v Česku totiž podle údajů uvedených při předání zařízení končí ve směsném komunálním odpadu přibližně 200 000 tun textilu ročně. Ve světovém měřítku se objem textilního odpadu odhaduje na 92 milionů tun za rok. Současně globální oděvní průmysl produkuje desítky miliard kusů oblečení ročně a významná část z nich se nikdy nedostane ke konečnému uživateli.

Právě tato čísla ukazují, proč se otázka recyklace textilu dostává stále více do centra zájmu evropské i národní odpadové politiky. Od ledna 2025 musí členské státy Evropské unie zajistit oddělený sběr textilu. Zatímco sběrné systémy postupně vznikají, navazující zpracovatelské kapacity jsou stále nedostatečné. V mnoha případech se proto vytříděný textil pouze přeměňuje do zahraničí nebo končí v zařízeních, která jej využívají energeticky. Broumovský projekt ukazuje jinou cestu: vytvoření domácího trhu pro druhotné textilní suroviny.

2 300 tun

- může dosahovat minimální roční kapacita linky v množství zpracovaných odpadních materiálů, především textilu, ale také dalších druhotných surovin.
- Přestože na první pohled se může jednat o významné množství, v širším měřítku jde spíše o začátek.

Podle Pavla Hendrichovského je ale důležitý také sociální rozměr projektu. „Diakonie Broumov, sociální družstvo, poskytuje ubytování sociálně a zdravotně znevýhodněným a zároveň některé z nich

zaměstnává, čímž jim dává druhou šanci. Projekt tak výhledově umožní tyto vedlejší služby ještě rozvíjet,“ říká.

Broumov navíc nezůstane jediným místem využívajícím tuto technologii. „Aktuálně se připravuje projekt stejné technologie, ale s dvojnásobnou kapacitou na Ostravsku, neboť se tím ještě více redukuje nutnost převážení použitého textilu a sníží se tak uhlíková stopa výrobku,“ dává Pavel Hendrichovský nahlédnout do budoucna.

Současně sílí očekávání, že v následujících letech bude zaveden systém rozšířené odpovědnosti výrobců (EPR) pro textil. Ten by měl zajistit finanční tok od výrobců a dovozců textilu ke sběru, třídění a recyklaci použitých výrobků. Jeho plné zavedení ale nelze očekávat dříve než v roce 2028. ●

JAK SPRÁVNĚ TŘÍDIT TEXTILNÍ ODPAD

Textilní odpad vzniká převážně z vyřazeného oblečení, domácích textilií nebo látek. Třídění textilu umožňuje znovu využít již vyrobené produkty a snižuje množství odpadu. Doma vytříděný textil je možné vhadzovat do kontejnerů na použitý textil, popřípadě je předávat charitativním organizacím.

Sebraný textil se následně využívá několika způsoby. Hlavním a nejžádoucnějším je opětovné nošení a použití, poté recyklace na hadry, izolační materiály a podobně, ale to jen v řádu jednotek procent, přičemž technicky jde většinou o downcyklaci, dále se pak vyváží do zahraničních secondhandů, k čemuž nejsou k dispozici přesná data. Nevyužitelný textil se spaluje za účelem energetického využití.

Když už se rozhodneme zbavit se některých kousků ze svého šatníku, je potřeba třídít takový textil uvědoměle. Do kontejnerů a sbírek patří pouze suché a použitelné věci, které mohou dále sloužit. Měli bychom je zabalit do igelitového pytle nebo tašky a dobře zavázat.

Co se s obsahem kontejneru na textil stane, když je plný? Obsah kontejnerů sváží svozová auta do třídění textilu, kde probíhá ruční třídění podle druhu, kvality a materiálu – rozlišuje se až 100–150 kategorií. Nenositelný a nepoužitelný textil je vyřazen, část textilu může projít dezinfekcí (zejména při vývozu nebo dalším prodeji), zatímco použitelný textil se balí a prodává k dalšímu využití (second handy, charita, export). Část textilu míří k downcyklaci a zbytek, který nelze využít, končí již zmíněným energetickým využitím (spálením), výjimečně na skládkách.

V Česku tvoří textil zhruba 4–6 % celkového komunálního odpadu. Sběrné kontejnery na textil, které se začaly plošně objevovat po roce 2007, neslouží ke klasické recyklaci, ale především k oddělení ještě použitelných věcí. Dnes je jich k dispozici více než třináct tisíc. Sběrem použitého textilu se zabývají například Diakonie Broumov, Potex, Dimatex, TextilEco či KlokTex. Nejedná se o kolektivní systémy zpětného odběru, ale o komerční subjekty nebo neziskovky, které jsou sdruženy v asociaci Aretex (Asociace recyklace použitého textilu).

RIZIKOVÉ OBLASTI ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

VYMEZENÍ PŘEDMĚTU VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Zákaz diskriminace

Předmět veřejné zakázky zadavatel vymezuje zejména prostřednictvím technických podmínek, tedy požadavků na vlastnosti předmětu veřejné zakázky. Zadavatel nesmí stanovit technické podmínky tak, aby byl bezdůvodně zvýhodněn nebo naopak znevýhodněn určitý dodavatel, výrobek apod. Přestože zadavatel samozřejmě při vymezení předmětu veřejné zakázky zohledňuje reálné podmínky relevantního trhu, není oprávněn bezdůvodně upřednostňovat určitá řešení před jinými vhodnými řešeními odpovídajícími jeho skutečným potřebám.

Pokud při vymezení předmětu veřejné zakázky zadavatel přistoupí k výslovnému uvedení

požadavku či odkazu na určitý výrobek, službu apod., musí být pro takový postup splněny podmínky uvedené v ZZVZ, resp. pokynech operačního programu (OP). Samotné umožnění jiných, kvalitativně a technicky obdobných řešení pro plnění veřejné zakázky nezabývá zadavatele odpovědnosti za soulad zadávacích podmínek s příslušnými ustanoveními ZZVZ, resp. pokynů OP. Stejně tak zadavatel nesmí slučovat vzájemně nesouvisející předmět plnění veřejné zakázky, resp. obecně stanovovat zadávací podmínky tak, aby určitým dodavatelům bezdůvodně přímo nebo nepřímo zaručovaly konkurenční výhodu nebo vytvářely bezdůvodné překážky hospodářské soutěže.

výrobku a vyloučení ostatních vhodných výrobků, které by odpovídaly skutečným potřebám zadavatele.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel v rámci jedné veřejné zakázky pořizoval komplexní dodávku vybavení řemeslného inkubátoru. Součástí předmětu zakázky byl nábytek, konkrétní náčiní a přístroje pro práci se dřevem i běžná výpočetní technika, přičemž ani jednu z uvedených částí předmětu plnění nebylo s ohledem na jejich rozsah možné považovat za marginální vůči zbývajícím.

Zadavatel tedy do předmětu jedné veřejné zakázky sloučil několik vzájemně nesouvisejících komodit, které mají standardně odlišný okruh dodavatelů a jejichž sloučení do jediné veřejné zakázky není objektivně důvodné (např. z hlediska neexistence nutnosti vzájemné kompatibility, kterou nelze zajistit stanovením odpovídajících technických podmínek, či neexistence tzv. funkčního celku, jako je tomu např. u zhotovení stavby apod.).

Přestože lze do jisté míry chápat snahu zadavatele pořídit vybavení řemeslného inkubátoru jako celek (tzv. „na klíč“), s ohledem na specifickou povahu vynakládání veřejných prostředků nemohou být určité zájmy zadavatele (např. snaha o zjednodušení procesu pořízení veškerého zboží) upřednostňovány před základními zásadami zadávání veřejných zakázek. Možné pochybení zadavatele pak nemůže zhojit ani skutečnost, že na trhu existují někteří dodavatelé, kteří jsou schopni danou veřejnou zakázku splnit (ať už vlastními silami, nebo prostřednictvím subdodavatelů), když zároveň prokazatelně existují také dodavatelé, kteří se zabývají pouze určitou částí jejího předmětu.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel, aniž by to bylo odůvodněno předmětem veřejné zakázky, uvedl v technických podmínkách veřejné zakázky na dodávky výpočetní techniky odkazy na konkrétní výrobky a ochranné známky (mimo jiné obchodní značky konkrétního výrobce procesorů, grafických karet apod.). Zadavatel k těmto odkazům uvedl, že se jedná o příklady, resp. „referenční výrobky odpovídající požadovanému standardu“, a zároveň výslovně umožnil pro plnění veřejné zakázky použití jiných, kvalitativně a technicky obdobných řešení.

Pro takový postup však nebyla splněna podmínka nemožnosti dostatečně přesného a srozumitelného popisu předmětu veřejné zakázky prostřednictvím obecných parametrů, čímž došlo k bezdůvodnému zvýhodnění určitých výrobků.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel, aniž by to bylo odůvodněno předmětem veřejné zakázky, uvedl v technických podmínkách veřejné zakázky na dodávky nábytku požadavky na parametry poptávaného zboží, které byly stanoveny zcela shodně s technickou specifikací existujícího výrobku podle prospektu výrobce a obsahovaly také „ilustrační fotografie“ zobrazující existující výrobek (jehož vzhled byl chráněn průmyslovým vzorem).

Přestože zadavatel neuvedl zcela konkrétní označení výrobku (např. název výrobce, typové označení výrobku apod.) a výslovně umožnil pro plnění veřejné zakázky použití jiných, kvalitativně a technicky obdobných řešení, s ohledem na technické podmínky nebylo fakticky použítí žádného jiného řešení možné. Tím došlo k bezdůvodnému zvýhodnění určitého

a usnadnění vyhledávání veřejných zakázek v příslušných informačních systémech, přičemž zejména z hlediska zahraničních dodavatelů se jedná o základní identifikační znak veřejné zakázky, může nesprávné použití CPV kódu vést až k nedodržení základních zásad zadávání veřejných zakázek a k ovlivnění výběru dodavatele.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel při zadávání veřejné zakázky vyhledal v CPV položku, která dle jeho názoru odpovídala

BYLI JSME

Země živitelka

Na největším a nejnavštěvovanějším zemědělském veletrhu v Česku a na Slovensku se setkávají nejen odborníci a lidé z agrárního sektoru, ale také široká veřejnost. Na místě jsme byli i my a rádi jsme vám odpovídali na nejrůznější dotazy, které se týkaly dotací, energetických úspor, hospodaření s vodou a mnoho dalšího. Najít jste nás mohli na společném stánku Ministerstva životního prostředí, Státního fondu životního prostředí ČR a České inspekce životního prostředí.

Karlovarský filmový festival

Na 60. ročníku karlovarského festivalu se nemluvalo jen o filmech. Spravedlivá transformace ukázala v Karlových Varech projekty, které posunou školy, podnikání, filmový průmysl i život pro lidi v kraji. Karlovarský festival je už tradičně spojen s červeným kobercem, hvězdami a frontami na projekce. A letos se k tomu všemu přidal i stánek Spravedlivé transformace, na kterém se řešilo téma budoucnosti kraje. Na stánku se s návštěvníky festivalu mluvilo o tom, co se v kraji připravuje. A nebyla to žádná tabulka s dotačními pojmy, ale konkrétní projekty, které už dnes ovlivňují život místních lidí. Co lidi zaujalo nejvíc? Přímo na stánku proběhla anketa o nejzajímavější projekt financovaný z evropských prostředků Spravedlivé transformace. A výsledek asi nikoho nepřekvapil. Mezi Karlovaráky nejvíc rezonoval projekt Medard. Bývalé těžební území, ze kterého má vzniknout místo pro služby, turistiky, volný čas a nový život kolem vody. Silně se objevovala také Sklokeramická škola – i tradice totiž v Karlovarském kraji táhne. Moderní vybavení, lepší zázemí, nové možnosti pro studenty – to vše čeká proslulou školu v nové podobě.

Dům 2026

Výstava pro domov, zahradu a stavbu v Lounech nabídla poslední prázdninový víkend přes sto vystavovatelů. Mezi nimi byl i stánek Státního fondu životního prostředí ČR, ve kterém jste se našich odborníků ptali, jak vylepšit bydlení, třeba s využitím dotace. Děkujeme všem, kteří se na našem stánku zastavili.

Stavba–teplo–energie

Veletrh úspor Pardubice přinesl přehled nových trendů ve stavebnictví zaměřených na úsporu energií. Součástí doprovodného programu byla i přednáška o podpoře energeticky úsporných renovací z programu Nová zelená úsporám. Na přednášce Jak na úsporné bydlení s Novou zelenou úsporám 2026 vám zástupce Státního fondu životního prostředí ČR představil aktuální podobu podpory renovací rodinných a bytových domů.

POZVÁNKY

VELETRHY

FOR ARCH

16.–19. září / PVA EXPO Praha-Letňany

Největší a nejvýznamnější odborná událost v Česku propojující architekturu, stavebnictví, technická zařízení budov a inovativní technologie s důrazem na energeticky efektivní, inteligentní a dlouhodobě udržitelné stavby a projekty. Přinese stovky vystavovatelů, desetitisíce odborných i laických návštěvníků, desítky produktových novinek a interaktivní prostor pro obchodní, odborná i neformální setkání. Mezi vystavovateli najdete i náš stánek, kde vám poskytneme poradenství ohledně dotačních možností.

KONFERENCE

Ochrana ovzduší 2026 – uplatnění legislativních změn v praxi

22. září 2026 / Kongresový sál Knihovny ČZU, Praha-Suchbát

Významná novelizace právních předpisů v oblasti ochrany ovzduší se postupně promítá do povolování a provozování zdrojů, provozních řádů, odborných posudků, kontrolní činnosti i ohlašovacích povinností. Letošní ročník konference se zaměří na zkušenosti s uplatňováním nových požadavků v povolovací, provozní a kontrolní praxi. Program propojí pohled Ministerstva životního prostředí, krajských úřadů, České inspekce životního prostředí, Českého hydrometeorologického ústavu a odborníků z praxe. Vedle již provedených legislativních změn se bude věnovat také připravovanému vývoji v oblasti ochrany ovzduší a integrované prevence.

Setkání evropských měst a obcí v Bruselu

15. října 2026 / Charlemagne Building, Brusel, Belgie

Evropské zastoupení iniciativy Pakt starostů a primátorů pro klima a energii zve zástupce českých měst a obcí na setkání EU Covenant of Mayors Ceremony 2026. Na této každoroční akci se setkávají představitelé místních samospráv, evropských institucí a odborných organizací působících v oblasti energetiky a klimatu. K účasti jsou srdečně zváni zástupci všech českých měst a obcí, a to jak signatáři Paktu starostů pro klima a energii, tak zástupci samospráv, které o zapojení do iniciativy teprve uvažují. K účasti jsou rovněž zváni zástupci dalších orgánů veřejné správy a organizací spolupracujících s místními samosprávami. Letošní ročník se zaměří na to, jak města a obce přispívají k energetické bezpečnosti,

rozvoji místních obnovitelných zdrojů energie a posilování odolnosti vůči dopadům změny klimatu. Předběžný program nabídne diskuse o dostupné a lokálně vyráběné energii, prezentace inspirativních projektů evropských měst, odborné bloky zaměřené na začlenění energetických a klimatických plánů do regionálních a národních politik, boj proti dezinformacím a posilování důvěry veřejnosti. Účastníci se dále mohou těšit na workshopy věnované převodu akčních plánů SECAP do konkrétních investičních projektů, diskusi starostů o posilování klimatické odolnosti Evropy a tematický networking zaměřený na výměnu zkušeností mezi obcemi a odborníky z celé Evropy.

Smart Energy Forum

14.–15. října 2026 / PVA EXPO Praha-Letňany

Smart Energy Forum je největší veletrh moderní energetiky v Česku zaměřený na systémy skladování energie (akumulátory), fotovoltaické technologie (panely, střídače, optimalizéry), nabíjecí stanice pro elektromobily, chytrá řešení pro energetickou soběstačnost a úspory energie. Mezi vystavovateli najdete i stánek Státního fondu životního prostředí ČR. Těšíme se na vaši návštěvu.

III. Mezinárodní konference o ETICS

23.–24. září 2026 / Cosmopolitan Bobycentrum Brno

Konference se bude věnovat problematice ETICS, tj. vnějším kontaktním zateplovacím systémům, které jsou ověřenou a dominantní technologií při snižování energetické náročnosti budov jejich obvodovými pláštěmi, a to jak u nás, tak v okolním zahraničí. ETICS jsou nezbytnou součástí dotačních a podpůrných programů zaměřených na snižování energetické náročnosti budov a nezbytnou součástí požadované a potřebné renovace budov v rámci připravované „Strategie renovací budov v ČR“. Na konferenci vystoupí také zástupce Státního fondu životního prostředí ČR. Konferenci pořádá Cech pro zateplování budov ČR, z. s.

Registrace a podrobné informace k setkání EU Covenant of Mayors Ceremony 2026

V rámci programu bude prostor i pro neformální setkání a navazování partnerství mezi evropskými městy, regiony a institucemi. Účast není zpoplatněna, je třeba se však předem zaregistrovat. Upozorňujeme, že registrace probíhá přes systém EU Login. Pokud účet EU Login nemáte, bude nutné si jej nejprve vytvořit.

AKCE

Mostecké slavnosti

11.–12. září / areál kostela Nanebevzetí Panny Marie v Mostě

Stejně jako v loňském roce můžete na Mosteckých slavnostech narazit na stánek Spravedlivé transformace, kde se dozvíte vše potřebné o Operačním programu Spravedlivá transformace, o budoucnosti regionu a připravovaných projektech.

Evropský týden mobility

16.–22. září 2026 / celé Česko

Spravedlivá a dostupná pro všechny generace. Taková by měla být moderní doprava, ať už se pohybujeme pěšky, na kole, nebo veřejnou dopravou. Právě mezigenerační spravedlnost v mobilitě je hlavním tématem Evropského týdne mobility 2026, který začíná ve středu 16. září 2026. Iniciativa Evropské komise na podporu udržitelné městské mobility každoročně vrcholí 22. září, kdy se koná Den bez aut.

Ekofilm

1.–4. října 2026 / Brno, různá místa

Když voda zmizí z krajiny, nepřestane téct z kohoutku hned. Potichu se vytrácí z polí, z lesa i z města. Letošní 52. ročník mezinárodního filmového festivalu EKO FILM obrací pozornost ke koloběhu vody neboli „vodoběhu“. Festival se zaměří na to, odkud se voda bere, jak přírodou protéká a co nám hrozí, když její přirozený cyklus narušíme. Zároveň otevírá veřejnou grafickou soutěž o vizuální koncept letošního festivalu. Tématu vodoběhu se bude věnovat filmový program z celého světa i odborné diskuse. Od sucha a přívlových dešťů přes obnovu krajiny, městské mikroklima až po otázku pitné vody a její recyklace. Brno a jižní Morava je pro toto téma živou laboratoří změn, které už dnes probíhají.

V této rubrice přinášíme odpovědi na otázky, které jsou určeny zájemcům a žadatelům o podporu. Reagujeme v ní na dotazy, které vyvstávají v průběhu seznamování se s podmínkami jednotlivých výzev i během samotného procesu podávání žádostí. V tomto čísle poskytujeme informace k aktuálním finančním nástrojům.

Finanční nástroj – obecné

Kdo může žádat o podporu z finančních nástrojů?

Okruh žadatelů se liší dle typu finančního nástroje. U výzvy 2/2026 FN, zaměřené na intenzifikaci čištění odpadních vod, jsou to obce, městské části hlavního města Prahy, svazky obcí, obchodní společnosti a zájmová sdružení právnických osob. Obchodní společnosti a zájmová sdružení právnických osob musí být zároveň vlastníky vodovodů nebo kanalizací pro veřejnou potřebu ve smyslu zákona o vodovodech a kanalizacích. U výzvy 1/2025 FN, určené pro projekty odpadového hospodářství, jsou to obce, městské části hlavního města Prahy, kraje, svazky obcí, školy a školská zařízení, státní a národní podniky, obchodní subjekty a podniky zapojené do oběhového hospodářství nebo zavádějící inovace v tomto sektoru a další žadatelé definovaní v kapitole 3 výzvy. U výzvy 1/2026 FN, která podporuje obnovu brownfieldů, je to také široký okruh veřejných subjektů. Pro aktivity b) a c) (využití brownfieldů pro účely vzniku kulturních a komunitních center, škol, školských zařízení, zdravotnických zařízení, zařízení sociálních služeb, budov veřejné správy a veřejných prostranství) jsou oprávněnými žadateli také obchodní společnosti, družstva a podnikající fyzické osoby.

Jaké jsou výhody poskytovaných finančních nástrojů a půjček?

Na rozdíl od dotace umožňují pokrýt vyšší procento celkových způsobilých výdajů projektu. Výši dotace a půjčky je možné kombinovat tak, aby bylo dosaženo požadovaného poměru dotace a půjčky a zároveň byla dodržena pravidla pro veřejnou podporu. Po celou dobu realizace projektu mohou být půjčky bezúročné. Pro žadatele platí zvýhodněná fixní úroková sazba oproti komerčním úvěrům. V případě podpory ze SFŽP ČR se neplatí žádné poplatky za uzavření smlouvy, odklad splatnosti jistiny ani její předčasné splacení.

FN 2/2026 Čistírny

Lze podpořit projekt intenzifikace ČOV s tím, že nebude realizován samostatný objekt terciárního stupně čištění, avšak i tak budou plněny požadavky na terciární čištění odpadních vod v souladu se směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3019, o čištění městských odpadních vod v ukazatelích celkový fosfor a/nebo celkový dusík?

Nikoliv. Dle kap. 8.2.1 výzvy 2/2026 FN se za přímé realizační výdaje považují výdaje na intenzifikace stávajících ČOV s cílovou kapacitou 10 000 EO a vyšší formou doplnění nebo intenzifikace terciárního stupně čištění odpadních vod, popř. souběžnou intenzifikací stávajícího čistírenského procesu. Nelze tedy podpořit projekt, kterým by došlo k naplnění požadavků směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3019, bez realizace terciárního čištění. Realizace vlastního terciárního čištění je nezbytným a nutným opatřením.

Jak bude posuzováno splnění prahu kapacity ČOV 10 000 EO: dle projektové (povolené) kapacity ČOV, dle skutečného látkového zatížení (BSK₅), dle velikosti aglomerace, nebo dle cílové kapacity po realizaci intenzifikace? Je rozhodný stav ke dni podání žádosti, nebo stav po fyzickém dokončení projektu?

Rozhodný je stav ke dni podání žádosti. Kapacita ČOV bude posuzována dle skutečného látkového zatížení ČOV dle BSK₅ za poslední období (buď alespoň za posledních dvanáct měsíců předcházejících podání žádosti, nebo za poslední kalendářní rok), tj. průměrným ročním zatížením měřeným na přítoku do ČOV v ukazateli BSK₅ a standardním přepočtem 60 g BSK₅/EO/den.

Výdaje na výstavbu bioplynové stanice jsou nezpůsobilým výdajem. Lze za způsobilý výdaj považovat rozšíření/modernizaci stávající bioplynové stanice?

Nikoliv, výdaje na bioplynové stanice, ať už na stavbu nové, nebo rekonstrukci/modernizaci stávající bioplynové stanice, jsou vždy nezpůsobilým výdajem.

Je způsobilým výdajem obměna kogenerační jednotky za jednotku s vyšší účinností, pokud je součástí projektu vedoucího ke snížení energetické náročnosti provozu a zvýšení využití energie vyrobené z bioplynu?

Výdaje na bioplynové stanice nejsou způsobilým výdajem, kogenerační jednotku lze podpořit, pouze pokud není součástí bioplynové stanice a pokud bude doplňkovým opatřením při plnění základních podmínek výzvy a zároveň dojde ke snížení spotřeby konečné energie ČOV. Lze akceptovat výstavbu/intenzifikaci kogenerační jednotky, pokud je zdrojem pro výrobu energie pouze vlastní bioplyn z ČOV (ke zpracování tedy nejsou přijímány jiné produkty) a současně se vyrobená energie a teplo zpracuje v rámci provozu ČOV.

V odborném posudku (k výrobě bioplynu je využíván pouze vlastní kal bez jiných přidávaných odpadů či vedlejších produktů) bude nutno zdůvodnit, že tato potřeba vznikla, a to nikoli pouze prostým konstatováním, ale řádným posouzením opodstatněnosti výdaje. Při realizaci energetických opatření je nutné vždy doložit energetický posudek dle vyhlášky 141/2021 Sb.

Jakým způsobem bude posuzováno požadované „zlepšení účinnosti čištění“ v parametrech N_{celk.} a/nebo P_{celk.}? Je rozhodující porovnání skutečné účinnosti před realizací a po realizaci projektu, nebo pouze dosažení emisních limitů po realizaci?

Rozhodující je porovnání odstraňovaného znečištění před realizací projektu a po ní. Není stanovena minimální požadovaná míra zlepšení. Projektem je nutné dosáhnout koncentračních limitů stanovených v části B v tabulce 2 přílohy 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3019, o čištění městských odpadních vod, za současného zlepšení účinnosti čištění.

Jaké jsou požadavky na zpracovatele odborného posudku?

Zpracovatelem musí být autorizovaná osoba v oboru vodohospodářských staveb.

FN 1/2026 Brownfieldy

Jaká je možná výše podpory?

Výše podpory je rozdělena do tří kategorií. V kategorii 1 při splnění obou podmínek Nového evropského Bauhausu může celková podpora dosáhnout až 100 % celkových způsobilých výdajů (CZV). Tvoří ji dotace ve výši 45 % CZV a zvýhodněná půjčka ve výši 55 % CZV.

V kategorii 2 při splnění jedné podmínky Nového evropského Bauhausu může celková podpora dosáhnout až 89 % z CZV. Tvoří ji dotace ve výši 40 % CZV a zvýhodněná půjčka ve výši 49 % CZV. Vlastní podíl spolufinancování v rámci této kategorie činí min. 11 % z CZV.

V kategorii 3 při nesplnění ani jedné podmínky Nového evropského Bauhausu může celková podpora dosáhnout až 80 % z CZV. Tvoří ji dotace ve výši 36 % CZV a zvýhodněná půjčka ve výši 44 % CZV. Vlastní podíl spolufinancování v rámci kategorie činí min. 20 % z CZV.

Jak se počítají způsobilé výdaje? Na základě obestavěného prostoru, nebo na základě ÚRS (ověřený standard pro oceňování staveb)?

Součástí žádosti je projektová dokumentace na úrovni stavebního povolení včetně výkazu výměr. Způsobilé výdaje jsou výkaz výměr, samozřejmě pouze pro položky, které jsou způsobilé. To znamená na vlastní stavbu, na stavbu vyvolané investice jako přípojky, na nákup nábytku a vybavení, které je pevně spojeno s budovou apod.

Jakým způsobem by měly být z hlediska Nového evropského Bauhausu budovy vybaveny?

Nový evropský Bauhaus je zhuštěn do dvou podmínek. Jedna podmínka je estetika a inkluze, druhá je zajištění udržitelnosti. První podmínku splníte tím, že na daný projekt byla uspořádána architektonická soutěž, do které byla zapojena i veřejnost. Jsou případně ještě další formy, jak podmínku splnit, ale hlavní je uspořádání architektonické soutěže. Druhá podmínka, udržitelnost, se prokazuje získáním některého z vyjmenovaných certifikátů.

FN 1/2025 Odpady

Jaký je hlavní cíl tohoto finančního nástroje?

Cílem je podpořit investice, které povedou ke zvýšení kapacity pro zpracování vybraných druhů odpadů a přispějí k rozvoji oběhového hospodářství v Česku. Podporovány jsou projekty, které umožní efektivnější třídění, úpravu, recyklaci nebo další materiálové využití odpadů a pomohou omezit jejich ukládání na skládky. Výzva je zaměřena zejména na rozvoj moderních technologií a infrastruktury pro nakládání s odpady.

Jakou formu podpory mohou žadatelé získat?

Podpora je poskytována jako kombinace finanční záruky a dotace. SFŽP ČR poskytne záruku za 50 % jistiny komerčního úvěru, který si žadatel sjedná u banky. Současně může získat i dotační složku, jejíž výše závisí na kategorii projektu. Tento model má žadatelům usnadnit přístup k financování rozsáhlejších investic a současně snížit jejich finanční zatížení.

Jaké typy projektů lze podpořit?

Podporovány jsou projekty zaměřené na třídění, dotřídování a úpravu odpadů, materiálové využití odpadů, zpracování čistírenských kalů, chemickou recyklaci a zpracování nebezpečných nebo zdravotnických odpadů. Ve všech případech musí projekty směřovat ke zvýšení kapacity zařízení nebo k modernizaci stávajících provozů tak, aby přinesly měřitelný přínos pro odpadové hospodářství.

Jaká je minimální a maximální výše zaručovaného úvěru?

Výše komerčního úvěru, na který SFŽP ČR poskytuje záruku, musí být minimálně 8 milionů korun. Horní hranice zaručovaného úvěru je stanovena na 500 milionů korun. Výzva je tak určena především pro střední a větší investiční projekty v oblasti odpadového hospodářství.

Jak funguje dvoukolový systém podávání žádostí?

V prvním kole žadatel předkládá projektový záměr. Pokud je záměr vyhodnocen jako způsobilý, obdrží žadatel potvrzení SFŽP ČR a může jednat s bankou o komerčním úvěru. Ve druhém kole podává kompletní žádost včetně úvěrového příslibu nebo úvěrové smlouvy a dalších požadovaných příloh.

Jaké realizační výdaje patří do celkových způsobilých výdajů?

Musejí přímo přispívat ke splnění cílů příslušného projektu. Jsou to například výdaje na stavební práce, dodávky a služby přímo přispívající ke splnění cílů příslušného projektu, které jsou nezbytné pro jeho úspěšnou realizaci v rozsahu podporovaných opatření. Může to být nákup nemovitosti do výše 10 % z celkových ostatních způsobilých realizačních nákladů, dále nákup hmotného majetku (zařízení) a nehmotného majetku, zejména nových zařízení nezabudovaných do stavby, technologií, softwaru atd., které bude přímo souviset s předmětem podpory. Maximální nákladovost (způsobilé přímé realizační výdaje) vzhledem ke kapacitě musí být 45 000 Kč/t za rok bez DPH. V případě nebezpečných odpadů u zdravotnických zařízení musí být maximální nákladovost 200 000 Kč/t za rok bez DPH. ●

ECHO

V Ostravě objednali 70 nových elektrobusů

Sedmdesát nových elektrobusů s klimatizací a plným standardem komfortu, s dojezdem 350 a 250 kilometrů a systémem nočního nabíjení. Tolik vozů si objednal ostravský dopravní podnik. Vítězná nabídka výběrového řízení má hodnotu téměř 900 milionů korun. Část nákladů pokryje dotace z Modernizačního fondu. Současně se připravuje výstavba nové dobíjecí infrastruktury, která je nezbytnou podmínkou budoucího provozu nových elektrobusů. Oba projekty tvoří jeden provázaný celek a představují klíčový milník dlouhodobé strategie „Bez dieselu“. Po dodání vozidel dopravní podnik výrazně navýší podíl bezemisních vozidel ve své autobusové flotile z dnešních 10 % na 35 %.

Vymění staré parovody

Teplárna Strakonice zahájila v červenci rozsáhlou investiční akci, a to eliminaci stávajících parovodních rozvodů a jejich výměnu za moderní teplovodní. V letech 2026–2028 budou postupně nahrazeny parovodní rozvody v několika strakonických ulicích. Hlavním cílem je zajistit přechod na efektivní způsob rozvodu a dodávky tepla po městě, eliminace ztrát a úniků, modernizace rozvodné sítě ve městě. Investiční akce je podpořena Modernizačním fondem, který je financován z výnosů emisních povolenek systému EU ETS. Celkové náklady se odhadují na 165 milionů korun.

Město pořídilo elektromobily

Šumperk pokračuje v modernizaci svého vozového parku. Díky spolufinancování z Národního plánu obnovy pořídilo město dva nové elektromobily. Jeden bude sloužit Městské policii Šumperk, druhý zaměstnancům městského úřadu. Nová vozidla přinesou nižší provozní náklady, sníží emise i hluchost a podpoří každodenní fungování městských služeb. Zároveň jde o další krok v naplňování Akčního plánu pro udržitelnou energii a klima (SECAP), kterým Šumperk dlouhodobě rozvíjí šetrnější a modernější dopravu. Projekt s celkovými ustatelnými náklady téměř 2 miliony korun získal dotaci ve výši 900 tisíc korun. Díky využití externích finančních zdrojů může město investovat do kvalitnějších služeb pro občany a současně šetřit prostředky městského rozpočtu.

Operační program
Životní prostředí

opzp.cz

109

Protipovodňová opatření

Zvýšení ochrany před povodněmi a posílení přirozené retenční schopnosti krajiny

■ 17. 12. 2026 2 000 mil. Kč

FN 2/2026

Podpora vodohospodářské infrastruktury

Podpora intenzifikací čistíren odpadních vod formou zvýhodněné půjčky

■ 31. 3. 2027 1 355,2 mil. Kč

108

Prevence a řízení antropogenních rizik

Zkvalitnění monitoringu životního prostředí, zefektivnění kontrolních procesů a zdokonalení prevence

■ 18. 11. 2026 60 mil. Kč

106

Obnova stability svahů

Stabilizace a sanace extrémních svahových nestabilit vzniklých v důsledku přírodních jevů

■ 17. 12. 2026 100 mil. Kč

105

Zachytávání srážkových a šedých vod a jejich další využití

Technologie pro akumulaci, úpravu a rozvod srážkových vod či šedých vod ve veřejných budovách

■ 17. 12. 2026 200 mil. Kč

104

Podpora přírodě blízkých opatření v krajině a sídlech

Tvorba a obnova přírodě blízkých vodních a vegetačních prvků v krajině a sídlech

■ 25. 9. 2026 330 mil. Kč

103

Obnovitelné zdroje energie pro veřejné budovy

Zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie ve veřejných budovách

■ 25. 9. 2026 200 mil. Kč

102

Snížení energetické náročnosti veřejných budov

Snížování energetické náročnosti veřejných budov a podpora realizaci komplexních projektů; pro méně rozvinuté regiony, konkrétně pro Středočeský, Plzeňský, Jihočeský, Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina

■ 25. 9. 2026 750 mil. Kč

101

Snížení energetické náročnosti veřejných budov

Snížování energetické náročnosti veřejných budov a podpora realizaci komplexních projektů; pro přechodové regiony, konkrétně pro Ústecký, Karlovarský, Pardubický, Liberecký, Královéhradecký, Moravskoslezský, Olomoucký a Zlínský kraj

■ 25. 9. 2026 750 mil. Kč

79

Budování infrastruktury potravinových bank

Podpora potravinových bank na celém území ČR

■ 4. 1. 2027 200 mil. Kč

73

Vodní a vegetační krajinné prvky

Tvorba nových a obnova stávajících přírodě blízkých vodních a vegetačních prvků; určena je pro méně rozvinuté regiony

■ 25. 9. 2026 400 mil. Kč

72

Ekologické zátěže

Sanace nejzávažněji kontaminovaných lokalit

■ 10. 11. 2026 1 700 mil. Kč

FN 1/2025

Oběhové hospodářství

Zvýšení kapacity pro zpracování vybraných druhů odpadů. Finanční záruka v kombinaci s dotací.

■ 6. 1. 2027 930 mil. Kč

Operační program
Spravedlivá transformace

opst.cz

MSK / 110

Vouchery pro univerzity+

Výzkumné projekty pro držitele titulu Ph.D. nebo jeho ekvivalentu

■ 30. 11. 2026 100 mil. Kč

ULK 1/2026 FN

Regenerace brownfieldů v Ústeckém a Karlovarském kraji

Obnova brownfieldů prostřednictvím kombinace bezúročného úvěru a dotace

■ 29. 1. 2027 1 200 mil. Kč

KVK 1/2026 FN

Regenerace brownfieldů v Ústeckém a Karlovarském kraji

Obnova brownfieldů prostřednictvím kombinace bezúročného úvěru a dotace

■ 29. 1. 2027 350 mil. Kč

ULK / 95

Snížování energetické náročnosti ve veřejné infrastruktuře

Snížení energetické náročnosti gastro provozů, prádelen nebo dalších technologických zařízení

■ 9. 12. 2026 200 mil. Kč

ULK / 89

Podpora oběhového hospodářství

Třídění, dotřídňování, úprava a zpracování vybraných odpadů

■ 30. 9. 2026 100 mil. Kč

MSK / 33

Vzdělávání ve firmách

Profesní vzdělávání a rekvalifikaci zaměstnanců ve firmách zasažených transformací

■ 4. 1. 2027 360 mil. Kč

FN MSK

Brownfield fond OPST

Podpora regenerace brownfieldů na území Moravskoslezského kraje formou zvýhodněného mezaninového financování projektů.

■ 31. 12. 2028 900 mil. Kč

FN MSK

Záruka Transformace

Finanční nástroj formou záruky podporuje aktivity malých a středních podniků.

■ 31. 12. 2028 232 mil. Kč

FN ULK

Záruka Transformace

Finanční nástroj formou záruky podporuje aktivity malých a středních podniků.

■ 31. 12. 2028 142 mil. Kč

FN KVK

Záruka Transformace

Finanční nástroj formou záruky podporuje aktivity malých a středních podniků.

■ 31. 12. 2028 126 mil. Kč

ULK

Filmové vouchery

Podpora hraných a dokumentárních filmů

■ 31. 1. 2027 46,7 mil. Kč

Národní program Životní prostředí

narodniprogramzp.cz

3/2026

Podpora provozu návštěvnických a informačních středisek

Provoz středisek v Programu Dům přírody AOPK ČR a návštěvnických středisek pro území NP provozovaných nestátními subjekty

■ 31. 1. 2028 39 mil. Kč

NPO 2/2026

Renovační pas budovy a dotační poradenství

Poradenské služby vlastníkům obytných budov a návrh renovace formou renovačního pasu pro program NZÚ

■ 30. 11. 2026 200 mil. Kč

28/2025

Podpora opatření v péči o přírodu a krajinu – resortní organizace

Podpora biodiverzity, posílení ekologické stability krajiny a zlepšování dochovaného přírodního a krajinného prostředí v chráněných územích

■ 4. 1. 2027 400 mil. Kč

26/2025

Recyklace textilu

Zpracování, třídění a materiálové využití odpadního textilu

■ 30. 6. 2027 80 mil. Kč

25/2025

Čištění odpadních vod v krasových oblastech II

Výstavba a modernizace čistíren a kanalizací v obcích uvnitř nebo v okolí CHKO Český a Moravský kras

■ 31. 12. 2027 1 000 mil. Kč

23/2025

Likvidace vrtů

Likvidace nepotřebných hydrogeologických vrtů, které představují riziko ohrožení životního prostředí

■ 31. 12. 2029 50 mil. Kč

19/2025

Přírodě blízká protipovodňová opatření a revitalizace vodních toků

Protipovodňová opatření a revitalizace a renaturace vodních toků a niv

■ 30. 9. 2026 3 000 mil. Kč

NPO 17/2025

Školení energetických poradců a manažerů

Podpora energetického vzdělávání a zvyšování odborných kompetencí

■ 30. 9. 2026 57,475 mil. Kč

NPO 16/2025

Základní poradenství – semináře

Poskytování energetické osvěty a motivace vlastníků budov ke komplexním renovacím

■ 30. 9. 2026 140 mil. Kč

NPO 14/2025

Poradenství pro samosprávy – koncepční dokumenty v oblasti klimatu a energetiky (SECAP+)

Zpracování klimaticko-energetických strategických a koncepčních dokumentů a akčních plánů

■ 30. 9. 2026 150 mil. Kč

10/2025

Zelená stuha

Pro obce oceněné titulem „Zelená stuha“ a „Zelená stuha ČR“ v letech 2025–2027

■ 3. 4. 2028 33 mil. Kč

9/2025

Národní park Křivoklátsko

Zlepšení životního prostředí a kvality života občanů v obcích na území plánovaného národního parku

■ 31. 12. 2026 100 mil. Kč

6/2025

Domovní čistírny odpadních vod

Soustavy DČOV do kapacity 50 EO v oblastech, kde není možnost připojení ke stokové síti zakoupené ČOV

■ 6. 1. 2027 300 mil. Kč

3/2025

Čištění odpadních vod v krasových oblastech

Zlepšení kvality povrchových a podzemních vod v krasových oblastech CHKO Český kras a CHKO Moravský kras

■ 31. 12. 2026 200 mil. Kč

Modernizační fond

modernizacni-fond.cz

RES+ 6/2025

Agrofotovoltaické elektrárny

Instalace nových agrofotovoltaických elektráren a systémů akumulace vyrobené elektřiny

■ 30. 6. 2027 300 mil. Kč

TRANSCoM 2/2025

Bezemisní silniční nákladní doprava

Výměna nákladních aut se vznětovými motory za elektrická nákladní vozidla

■ 30. 11. 2026 960 mil. Kč

TRANSGov 2/2025

Elektrizace železničních tratí

Elektrifikace železničních tratí za účelem energetických úspor a zvyšování energetické účinnosti v dopravě

■ 31. 3. 2027 7 175 mil. Kč

TRANSCoM 1/2025

Pořízení elektrických lokomotiv pro nákladní dopravu

Výměna starých neekologických hnacích vozidel za moderní elektrické lokomotivy

■ 30. 10. 2026 3 500 mil. Kč

TRANSGov 1/2024

Modernizace dopravy (II. kolo)

Druhé kolo výzvy na podporu energetických úspor v osobní železniční dopravě formou pořízení nových železničních vozidel

■ 31. 3. 2027 15 000 mil. Kč

KOMUNERG 1/2025

Rozvoj energetických společenství

Podpora energetických společenství, které povedou k výrobě a maximálnímu využití obnovitelné elektřiny v místě jejího vzniku

■ 31. 12. 2027 1 000 mil. Kč

ELEGRID 1/2025

Modernizace a rozvoj elektrizační soustavy

Navýšení kapacity elektrizační soustavy za účelem modernizace energetických systémů a zvýšení podílu OZE

■ 29. 1. 2027 10 000 mil. Kč

Kompletní znění všech výzev najdete na webových stránkách jednotlivých programů.

Foto: Obec Chlumec

Zdravotní středisko je úspornější

Letos byla dokončena rekonstrukce zdravotního střediska v Chlumci na Ústecku a ordinace lékařů už se mohly otevřít v nových prostorech. Zdravotní středisko bude postupně naplňováno dalšími zdravotnickými službami. Rekonstrukce objektu snížila energetickou náročnost budovy, zvýšila energetickou účinnost obálky i technologií, zlepšila vnitřní mikroklima a zajistí dlouhodobě udržitelný a ekonomicky efektivní provoz zdravotnického zařízení.

Dotace z EU
7 276 573 Kč

Program: Operační program Životní prostředí
Příjemce podpory: město Chlumec

Foto: MSZ Benešov

Fotovoltaika na stadionu a bazénu

Na pultové střechy zimního stadionu a plaveckého bazénu v Benešově byly instalovány solární panely fotovoltaické elektrárny. Panely jsou orientovány na východ i západ se sklonem cca 13°. Roční produkce elektrické energie by podle posudku mohla dosáhnout více než 700 MWh. Elektrárna zásobuje zimní stadion, plavecký bazén i sousední atletický stadion, všechna sportoviště jsou do distribuční sítě připojena přes jedinou trafostanici. Aby se do sítě vracelo co nejméně přebytků, plánují MSZ využití energie také při ohřevu vody v bazénu. Zimní stadion a bazén mají poměrně stálý odběr energií jak na ohřev a úpravu vody, tak na led, takže přetoky do sítě jsou minimální.

Dotace z EU
9 150 000 Kč

Program: Operační program Životní prostředí
Příjemce podpory: Městská sportovní zařízení Benešov

Foto: Obec Svijany

Svijany zvelebily zeleň před obecním úřadem

Místo před obecním úřadem obce Svijany v Libereckém kraji zkrášluje obnovená zeleň. Obec nechala vysadit nové stromy a půdokryvné i solitérní keře, na místě rostou také trvalky. Drobné sadovnické a stavební práce vylepšily okolí úřadu, dělníci také vybudovali mlatový povrch olemovaný ocelovou pásovinou. Svijany se o svoji zeleň starají dlouhodobě. V přechodných letech získaly Zelenou stuhu, což je ocenění za péči o zeleň a životní prostředí. S oceněním byla spojena možnost získat dotaci půl milionu korun, kterou obec přetavila právě v tento projekt.

Dotace ze SFŽP ČR
500 000 Kč

Program: Národní program Životní prostředí
Příjemce podpory: obec Svijany

Foto: ZŠ a MŠ Veleň

Děti ze školy a školky využívají přírodní zahradu

Součástí areálu Základní školy a mateřské školy Veleň je přírodní zahrada, která dětem nabízí prostor pro výuku, poznávání přírody i odpočinek. Přírodní zahrada je koncipována tak, aby dětem umožnila poznávat přírodu přímo v prostředí školy. Využívá se při výuce i volnočasových aktivitách. Díky zahradě mohou žáci získávat praktické zkušenosti s pěstováním rostlin, pozorováním přírodních procesů a péčí o okolní prostředí.

Dotace ze SFŽP ČR
317 908 Kč

Program: Národní program Životní prostředí
Příjemce podpory: ZŠ a MŠ Veleň

Nové odborné učebny zlepší výuku

Obchodní akademie a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky v Ústí nad Labem vylepšila zázemí pro studenty. Využila dotaci a nechala zmodernizovat dvě odborné učebny. V jedné budou studenti díky modernímu vybavení a nové technice lépe vstřebávat výuku informačních technologií, druhá třída je určena pro odborné kurzy. Učebny mají nové židle, lavice, projektor, počítače, monitory a další techniku.

Program: Operační program Spravedlivá transformace
Příjemce podpory: Obchodní akademie a jazyková škola, Ústí nad Labem

Foto: OA a JŠ Ústí nad Labem

Dotace z EU
4 249 795 Kč

Nové hřiště je především pro míčové sporty

V Mostě vzniklo moderní víceúčelové hřiště s dobrou dopravní dostupností. Vyroستlo na dříve nevyužívaném místě. Hřiště je určeno především pro míčové sporty, například fotbal, basketbal, volejbal a další. Sportoviště, které nabízí i chytrou skříňku na půjčování vybavení, stálo zhruba 5,8 milionu korun a je veřejnosti přístupné zdarma sedm dní v týdnu. Občané města získali další prostor pro aktivní trávení volného času.

Program: Operační program Spravedlivá transformace
Příjemce podpory: město Most

Foto: Město Most

Dotace z EU
3 873 197 Kč

Střešní fotovoltaika napájí školu a úřad

V Sebranicích funguje střešní fotovoltaická elektrárna, která dodává energii do veřejných budov. Na střechách obecního úřadu a objektů mateřské a základní školy jsou umístěny panely. Obecní úřad disponuje systémem o výkonu 27 kWp s akumulací do baterie 23,2 kWh, základní a mateřská škola pak systémem o výkonu 24,3 kWp s akumulací do baterie 23,2 kWh.

Program: Modernizační fond
Příjemce podpory: obec Sebranice

Foto: Obec Sebranice

Dotace z EU
2 310 333 Kč

Elektromobily slouží dobrovolným hasičům

Město Klášterec nad Ohří pořídilo pro klášterecké hasiče nový elektromobil. Zvyšuje se tak akceschopnost jednotky dobrovolných hasičů. Vozidlo je využíváno pro operativní, logistické a organizační činnosti. Projekt zároveň přispívá k rozvoji ekologicky šetrné dopravy ve veřejném sektoru a modernizaci vozového parku. Bezemisní vozidlo umožní efektivnější reakci při řešení krizových situací.

Program: Národní plán obnovy
Příjemce podpory: město Klášterec nad Ohří

Foto: Město Klášterec nad Ohří

Dotace z EU
377 883 Kč

► CIRKULÁRNÍ EKONOMIKA NAPŘÍČ SVĚTEM

Foto: Shutterstock/ Eak

Tváří v tvář vzrůstajícím environmentálním výzvám se koncept cirkulární ekonomiky stává klíčovým pilířem trvale udržitelného rozvoje. **Společnosti, start-upy a komunity na celém světě mění svůj přístup k tomu, jakým způsobem vyrábějí, konzumují a nakládají s odpadem.** Nevystačí si jen se snížením ekologické stopy. Vydávají se na misi. Jejich cílem je postavit hospodářské a společenské modely na základnu vybudovanou z nových možností, jejich zapojení do stávajících systémů a přiznání, že zodpovědnost za to, jak žijeme, má každý z nás.

Too Good To Go, Dánsko

Jedno z vůbec nejefektivnějších řešení, jak zabránit plýtvání jídlem, se zrodilo v dánské Kodani a od té doby – stejně jako každý dobrý ekologický počin v dnešní době – se rozšířilo po světě. Too Good To Go vznikla v roce 2015. Jde o mobilní aplikaci, která propojuje uživatele s lokálními gastro provozovami, kterým na konci dne přebývá jídlo, a za výrazně sníženou cenu ho nabízí zájemcům.

Namísto toho, aby chutné a ještě čerstvé jídlo skončilo v odpadkovém koši, zabalí zapojené pekárny, kavárny, supermarkety a restaurace takzvané Magic Bags, aniž by odtajnil, co přesně je uvnitř. Zájemci si balíčky mohou zarezervovat prostřednictvím aplikace a vyzvednout si je přímo na místě. Významně se tak snižuje gastronomický odpad, neplýtvá se jídlem a lidé mají s každým dalším nákupem možnost objevit něco nového.

Too Good To Go není jen technickým řešením určitého problému. Je to rozmáhající se společenské hnutí, které mění náhled na plýtvání jídlem i nakládání s gastronomickým odpadem. Too Good To Go nabízí zájemcům jednoduchý způsob, jak se podílet na trvale udržitelném řešení konkrétního současného problému, a umožňuje jim být denně součástí tohoto řešení. Navíc šíří po-

vědomí, jak velkou environmentální zátěž vyhozené jídlo představuje pro prostředí, v němž žijeme.

Too Good To Go v současné době pokrývá sedmáct zemí světa a každý rok zachrání 250 milionů jídel, aby neskončila v odpadu.

SoleRebels, Etiopie

V samotném srdci etiopského hlavního města v Addis Abebě proměnila vize jediné ženy staré pneumatiky v globální symbol trvale udržitelné módy. Značka SoleRebels obchodnice Bethlehem Tilahun Alemu, založená v roce 2004, je více než výroba obuvi: je to sociální podnikatelský počin, který kombinuje tradiční etiopskou řemeslnost s moderním a ekologicky uvědomělým designem.

Prvotní myšlenka byla jednoduchá, ale silná: využít recyklované materiály, především dosloužívat pneumatiky, a z nich vytvořit odolné podrážky. Na ty se našívají boty z lokálně pěstované bavlny, řemeslně zpracovaných látek a přírodních textilií – pohodlné a stylové. Výsledkem je kolekce bot a sandálů, jež nejenže jsou vyrobeny k životnímu prostředí šetrným způsobem, ale také odkazují hluboko ke kořenům etiopské kultury.

Nejde tu jen o snižování odpadu, jde také o vytváření příležitostí. Společnost nabízí místním řemeslníkům, z nichž mnozí byli buď nezaměstnaní, nebo pracovali za mizerné platy, zaměstnání respektující principy fair-wage. Zaměstnanci jsou zaškoleni přímo v dílnách, kde si osvojují dovednosti šití, předání a výroby bot. A to vše v bezpečném a podporujícím prostředí.

SoleRebels se od dob svého vzniku rozrostla v globální podnik vyvážející své výrobky do více než třiceti zemí světa. O to více jsou potvrzením, že ekologicky uvědomělý design a kulturní dědictví dokáží kráčet ruku v ruce a dobýt svět.

Plastová banka, Kanada

Jeden z počinů založených na nulovém odpadu, zato s globálním dopadem spatřil světlo světa v Kanadě. Jeho iniciátoři se

Odvaha se počítá. V podnikání, které je šetrné vůči životnímu prostředí, to platí dvojnásob. Přesto se odvážlivci najdou na nejrůznějších místech světa a do svých projektů přidávají i nemalou dávku fantazie a neotřelého myšlení.

At' už jde o vyrábění řemeslné obuvi ze starých pneumatik, zhodnocování jednorázového plastu v dalších rozvojových zemích, nakládání s kuchyňským odpadem, či obnovu městské krajiny, vždycky je to ukázka, že průkopnické myšlenky mohou spustit smysluplné změny jak pro naši planetu, tak pro nás, její obyvatele.

hned zpočátku postavili jedné z největších environmentálních výzev – znečištění plastem. Plastová banka, založená v roce 2013, přeměňuje plastový odpad na platnou měnu, čímž se vytváří takový model cirkulární ekonomiky, který je ku prospěchu jak lidem, tak planetě.

Koncept je jednoduchý. Lidé v rozvojových zemích sbírají plastový odpad a na k tomu určených místech ho směňují za peníze, zboží nebo služby. Nejenže se tím snižuje odpad ve světovém oceánu, ale také to představuje zdroj příjmu pro komunity žijící na místech, kde je nedostatek pracovních příležitostí.

Nasbíraný plast je poté recyklován a znovu vydán do dodavatelského řetězce pod názvem Social Plastic, z něhož partnerské společnosti vyrábějí nové, ekologičtější produkty. Už jen tím, že je vyhozenému odpadu přiznána hodnota, mění to, jak ho vnímáme – namísto problému je z něho zdroj.

Se sběrnými místy v zemích jako Haiti, Indonésie, Egypt a Filipíny má společnost k dnešnímu dni na kontě miliony kilogramů plastu – zatímco současně poskytují tisícům potřebných zdroj obživy a smysluplnou životní náplň.

GCycle, Austrálie

Australská společnost GCycle nabízí environmentálně uvědomělým rodičům biologicky rozložitelnou a kompostovatelnou alternativu dětských plenek vyrobených z rostlinného a obnovitelného materiálu. Na rozdíl od tradičních plenek, které se rozkládají stovky let a představují nemalý objem na skládkách, jsou GCycle plenky vyrobeny tak, aby se v komerčních kompostovacích systémech rozložily opravdu rychle, čímž se jejich ekologická stopa přirozeně výrazně redukuje.

GCycle tak učí společnost, že ohleduplní vůči životnímu prostředí můžeme být doslova již od svých prvních okamžiků v něm.

TRASHPRESSO by MINIWIZ, Tchajwan

Jedním z nejfuturističtějších řešení nulového odpadu pochází od tchajwanské společnosti MINIWIZ, jejichž recyklační jednotka TRASHPRESSO přeměňuje plastové lahve a textilní odpad na odolné stavební dlaždice. Má navíc jeden zásadní přesah – je poháněna solárními panely a je tak mobilní, může být využita kdekoli, přímo na místě, kde se dlaždice posléze použijí. ●

▼ Vlajková loď evropské cirkularity: De Ceudel, Nizozemí

Foto: Shutterstock/ YourNextContent

solárními panely i systémy na využívání dešťové vody, na nichž se ukazuje, jak je stávající materiály možné adaptovat pro moderní použití.

Čím je ale De Ceudel skutečně jedinečný, je zapojení fytořemediace – metody, kdy se speciálně vybrané rostliny vysazují na kontaminovanou půdu, již pak během růstu čistí.

De Ceudel propojuje architekturu, ekologii a inovativní moderní řešení způsobem, který ho povýšil do role vzoru modelového trvale udržitelného městského rozvoje. Ukazuje, že i to nejzanedbávanější místo se dá skrze cirkulární myšlení přivést zpátky k životu.

ECHO

Rozšířila se přírodní památka

Téměř na pětinašobek se rozšířila přírodní památka Milov v chráněné krajinné oblasti Český les. Nové vymezení totiž ochrání i další část slatinné louky s výskytem řady vzácných rostlin a živočichů. Přírodní památka má nyní rozlohu 3,56 hektaru. „Je to mimořádné území. Na ploše menší než čtyři fotbalová hřiště roste přibližně tisíc touljích bahenních, stovky vzácných orchidejí a domov tu má i ohrožený motýl hnědásek rozrazilový. Přezívání řady vzácných druhů umožňuje pestrá mozaika prostředí – od nevápnitých mechových slatinišť, střídavě vlhkých bezkolencových luk a tužebníkových lad po olšový luh,“ říká botanička Markéta Kašparová z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Sucho zmírňuje voda v mělkých meandrech a tůňích

Více než půlkilometrové meandry s tůňemi nahradily v přítoku Heřmánkovického potoka na Broumovsku rovné betonové koryto. To dosud rychle odvádělo z krajiny vodu. „Koryto s meandry, tůňemi a mělkými litorálními zónami omezuje erozi, a protože je mělké, voda se lépe vsakuje do půdy v okolí. V krajině tedy zadržuje vodu a vyhovuje i řadě druhů rostlin a živočichů. Taková opatření pomáhají zmírňovat sucho a zároveň pojmají vodu při přívalových deštích,“ uvedl Zbyněk Morkus, vedoucí Správy toků pro povodí Labe z Lesů ČR. Kdysi umělé regulovaný tok zpevněný betonovými tvárnice-mi urychloval odtok vody, ale taky výrazně omezoval přirozené procesy i životní podmínky rostlin a živočichů. Projekt byl spolufinancován z Operačního programu Životní prostředí.

Chtějí opravit gymnázium

Pardubický kraj pokračuje v záměru komplexní rekonstrukce přístavby Gymnázia Žamberk, která výrazně promění budovu pocházející z přelomu 70. a 80. let minulého století. Rekonstrukce přinese moderní zázemí pro výuku, sport i veřejnost a posune budovu směrem k současným požadavkům na vzdělávání i provoz školy. Součástí projektu má být zateplení, výměna oken, změna dispozic, úprava šaten, ale také sportovního zázemí. S financováním stavby by mohly kraji pomoci evropské fondy. Pardubický kraj podal žádost o podporu z Operačního programu Životní prostředí.

► DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE POMÁHAJÍ ZAVÁDĚT CIRKULÁRNÍ EKONOMIKU DO MĚST

Města se rozrůstají, s vidinou lepšího života se do nich stěhuje čím dál více lidí. Je to dlouhodobý trend a přináší s sebou nemalé výzvy, od úměrně vzrůstajícího množství odpadu a čerpání zdrojů přes více uhlíkových emisí až po neblahé dopady na životní prostředí přímo ve městech ale i daleko od nich. Tradiční ekonomické modely postavené na získávání, konzumaci a likvidaci nejsou v urbanistickém kontextu trvale udržitelné. A právě tady se dostává ke slovu cirkulární ekonomika.

Foto: Depositphotos/ Diloka107

Cirkulární ekonomika otevírá dveře možnostem, o kterých jsme donedávna ještě nevěděli, že je můžeme využívat. Ukazuje nám, že s jiným přístupem k výrobě, používání i zbavování se věcí, můžeme významně snížit tlak na městskou infrastrukturu i emise a jako vítaný bonus si značně zvýšit kvalitu života. Když to správně uchopíme, digitální technologie nám při tom mohou být vítanými pomocníky.

Na rozdíl od lineární ekonomiky je cirkulární ekonomika systémem, v němž se materiály kontinuálně znovu a znovu používají namísto toho, aby byly vyhozeny do odpadu poté, co se naplní jejich prvotní a původní účel. V případě cirkularity se s materiály a výrobky nakládá tak, že zůstávají v oběhu co nejdéle je to možné, ať už prostřednictvím údržby, opětovného používání, předělávání, přizpůsobování, recyklování anebo kompostování. Vliv takového přístupu na prostředí, ve kterém žijeme, pak může být blahodárný, a nikoli neblahý.

Města představují výzvu, ale také příležitost

Každé město už z podstaty své existence představuje pro životní prostředí nemalou výzvu svými potřebami a spotřebami. Na druhou stranu ale města představují i jedinečnou příležitost, jak se s těmito výzvami vypořádat, neboť právě ona bývají centry

technologického pokroku, testování inovativních strategií i komunitních iniciativ. To vše dohromady vytváří ideální základ pro zavádění cirkulární ekonomiky. Není složité si představit, že třeba velkokapacitní projekty na snižování odpadu i recyklační programy se tu zavádějí jednodušeji než v méně osídlených venkovských oblastech.

Například chytré systémy ovládající nakládání s odpadem, napojené na analýzu údajů a Internet věcí, mohou přispět k optimalizaci sběrných cest, snížit závislost na skládkování a podpořit zodpovědnou spotřebu. Města jsou navíc živnou půdou pro vznik cirkulárních obchodních a podnikatelských modelů, využívajících sdílenou ekonomiku, opravné sítě a třeba městské farmaření, což následně napomáhá se snižováním množství odpadu i zátěže na získávání zdrojů.

Pevně dané rámcové strategie, partnerství veřejného a soukromého sektoru a osobní

zapojení obyvatel města umožňuje vývoj trvale udržitelné infrastruktury, ať už jde o zelenou architekturu anebo decentralizované systémy obnovitelné energie. Se správným zapojením těchto výhod to nakonec mohou být právě města, co nás k cirkulární ekonomice dovede.

Internet věcí, digitální platformy a další

Jakých technologií se tedy při převádění měst na cirkulární ekonomiku dá využít? V popředí se nabízí Internet věcí – umožňuje monitorování a optimalizování systémů v reálném čase, a ty se pak stávají maximálně efektivními. Čidla umístěná v odpadkových koších, kontejnerech, vodovodních systémech a energetických sítích pomohou vysledovat vzorce používání, zautomatizovat procesy, nastavit předběžnou údržbu a zajistit efektivnější využívání zdrojů.

Města po celém světě začínají využívat digitální technologie k zavádění praktik cirkulární ekonomiky. Výsledky na sebe nenechávají dlouho čekat – množství odpadu se snižuje a zdroje jsou využívány efektivněji.

Digitální technologie v podobě nejrozličnějších čidel, datových platforem, umělé inteligence a blockchain mohou být v zavádění cirkulární ekonomiky v městském prostředí mocnými nástroji. S pomocí těchto inovací je možné vysledovat, co je kde potřeba, optimalizovat funkční systémy i zapojit obyvatele měst do udržitelnějšího způsobu života.

Dalším nástrojem jsou velká data a umělá inteligence, jež pomáhají odhadnout spotřebu, optimalizovat nakládání s odpadem a zlepšit efektivitu dodavatelského řetězce. Na základě analýzy konzumentů vzorců umělá inteligence dokáže vylepšit recyklační procesy, automatizovat třídění ve sběrných odpadu a nakonec i prodloužit životnost výrobků nastavením způsobů předběžné a průběžné údržby.

Blockchain neboli blokový řetězec poskytuje větší transparentnost ve všech oblastech, kde se využívá. Je pak možné vysledovat jakýkoli materiál na základě jeho životního cyklu, což přispívá k budování větší důvěry v systémy podporující recyklaci i opětovné používání. Napomáhá při ověřování původu recyklovaných materiá-

lů, slouží jako prevence greenwashingu a v cirkulárních dodavatelských řetězcích nastoluje přímý kontakt jednoho subjektu s druhým.

Digitální platformy a sdílená ekonomika pak umožňují sdílení, pronájem i opětovný prodej výrobků a zboží, čímž se snižuje potřeba nových výrobků a minimalizuje odpad. Tyto platformy v největší možné míře podporují cirkulární podnikatelské modely.

Velkou výhodou digitálních technologií je, že se bezproblémově propojují se všemi strategiemi chytrých měst a tím přispívají k jejich trvale udržitelnějšímu fungování. Chytré sítě, inteligentní dopravní systém a decentralizovaná energetická řešení napomáhají ke snižování odpadu i emisí a vytvářejí efektivnější městské ekosystémy. ●

Společní jmenovatelé, různá řešení

Města se nové doby nebojí a efektivně zapojují digitální technologie do zavádění cirkulární ekonomiky. Například Amsterdam využívá strategie vycházející z nasbíraných dat a digitální platformy k podpoře opětovného využívání materiálů ve stavebnictví. V podobném duchu využívají v Singapuru internet věcí v chytrých odpadkových koších k tomu, aby nastavili co nejefektivnější sběrné cesty, zredukovali skládkovaný odpad a snižovali emise. V Kodani zavedli v třídních odpadu systémy řízené umělou inteligencí, díky čemuž je odpad automaticky zařazován do příslušných kategorií.

Vývoj digitálních technologií je překotný a před jejich zavedením je potřeba je vyzkoušet. K tomu slouží pilotní projekty v dalších městech. V Londýně zkoušejí blockchainovou technologii, která sleduje plastový odpad a dohlíží na jeho řádnou recyklaci. V Barceloně zkoušejí digitální dvojtechnologii k simulaci cirkulárního čerpání zdrojů v souvislosti s lepším urbanistickým plánováním. V San Franciscu mezitím zavedli sdílenou platformu, která propojuje podniky s nadbytečně vyrobeným materiálem s těmi, kteří by ho mohli smysluplně využít, čímž významně snížili celkové množství odpadu ve městě.

Z těchto pokusů, zkoušek a testů vzešly některé fantastické strategie. Města, která úspěšně přecházejí na cirkulární ekonomiku, mají jednoho společného jmenovatele – posilují partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem a propojují digitální technologie s již existující infrastrukturou. Stejně nezbytnými se ukázaly transparentnost a dostupnost údajů, které investorům, bez nichž se zavádění takových opatření neobejde, umožňuje činit informovaná rozhodnutí. Podstatná je i míra zapojení obyvatel měst, neboť jsou to právě oni, díky nimž cirkulární ekonomika ve městech funguje. Klíčovou výzvou dnes i v budoucnu pak zůstává míra, v níž je zavedení cirkulární ekonomiky pro město efektivní. Řešení, která skvěle fungují v jednom městě, se v jiném městě musí přizpůsobit odlišným potřebám, kultuře i předpisům. Byť je vývoj digitálních technologií bez nadsázky raketový, to, jak se v konkrétních případech osvědčí, ukáže až čas. A ten zatím žádnou technologii urychlit neumíme.

ECHO

Lesy ČR vrací vodu do krajiny další úpravou koryta toku

Bezmála kilometrový úsek potoka Hruškovice na Hodonínsku v Jihomoravském kraji revitalizovaly Lesy ČR. Vodohospodáři rozvolnili trasu kdysi uměle napřímeného koryta toku a zvýšili jeho dno, takže se nyní voda snáze rozlévá do okolní nivy. To je pro krajinu obvykle strádající suchem zásadní. Projekt za 5,6 milionu korun byl dokončen v rámci programu Vracíme vodu lesu. „Díky trvalému zvýšení dna zůstává v krajině více vody, což ovlivní i hladinu podzemní vody v okolí,“ říká Pavel Hopjan, vedoucí Správy toků pro povodí Dyje z Lesů ČR. Vzniklo také šest tůní a na březích roste přes sedmdesát nově vysazených stromů. Projekt podpořil Státní fond životního prostředí ČR prostřednictvím Národního plánu obnovy.

Nemocnice Vyškov ušetří za energie

V Nemocnici Vyškov dokončili projekt energetických úspor metodou EPC. Díky rozsáhlé modernizaci energetického hospodářství dosáhne nemocnice během trvání projektu garantovaných úspor nákladů na energie ve výši více než 85 milionů korun. Projekt zároveň přispěje ke zvýšení energetické účinnosti, modernizaci technického zázemí nemocnice i snížení její uhlíkové stopy. V rámci projektu byla realizována řada energeticky úsporných opatření, mezi nimi modernizace zdrojů tepla, instalace fotovoltaické elektrárny, rekonstrukce vzduchotechniky, modernizace osvětlení nebo další technická opatření vedoucí ke snížení energetické náročnosti provozu. Projekt podpořila dotace z Národního plánu obnovy.

Obec získala dotaci na projektovou dokumentaci sběrného dvora

Obec Kunčice pod Ondřejníkem uspěla se žádostí o dotaci z Operačního programu Spravedlivá transformace na zpracování projektové dokumentace nového sběrného dvora. Celkové způsobilé náklady na zpracování projektové dokumentace činí 452 661 Kč, přičemž schválená dotace dosahuje 339 496 Kč, což představuje 75 % způsobilých výdajů projektu. Přípravovaná projektová dokumentace bude řešit výstavbu moderního sběrného dvora, který zajistí kvalitnější podmínky pro sběr, třídění a evidenci komunálního i biologicky rozložitelného odpadu.

ČÍSLO, které mluví

tisíc tun

TAKOVÉ MNOŽSTVÍ
VYSLOUŽILÉ ELEKTRONIKY
VRÁTILI ČEŠI V ROCE 2024.
JE TO O **6 % VÍCE**
NEŽ V ROCE PŘECHOZÍM.